VIENYBĖ

● LXVII 34 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. RUGPJŪČIO (AUG.) 28 D. ● 1953 M. ● KAINA 10c.

DABAR

Diplomatai sensta
Ta pati trispalvė?
Pravirkdė Malenkovą
Apie mutinį upėje

JUOZAS TYSLIAVA

Rugpjūčio 16 d. staiga mirė Latvijos pasiuntinys Washingtone Julijs Feldmans.

Deja, tai jau antras iš eilės Latvijos pasiuntinys Washingtone pasitraukia iš gyvųjų tarpo.

Kiek tai liečia Lietuvą, jos pasiuntiniai užsienyje tuo tarpu dar laikosi. Bet ir jų amžiaus našta kasdien vis sunkėja. Pavyzdžiui, ministeris Balutis, neseniai atšventęs 70 metų amžiaus sukaktį, šiuo metu sunkiai serga. Ministerio žadėjiko sveikata taip pat ne per stipriausia.

Žodžiu, laikas daro savo, ir Baltijos valstybių nepriklausomybės likučiai ilgainiui turės būti pakeisti naujais, jaunesniais diplomatais.

Kita vertus, jeigu ne Sovietų okupacija, tai dauguma dabartinių Baltijos diplomatų užsienyje jau seniai būtų buvę demisijoje.

***

Laimei, Lietuvos Diplomatijos Šefas, ministeris St. Lozoraitis, palyginti, dar jaunas žmogus.

Jis, kaip žinoma, turi teisę skirti naujus Lietuvos atstovus bei konsulus užsienyje.

Diplomatijos Šefo pastangomis, Lietuvos konsulatas atsirado ir tokioje Kolumbijoje.

Beje, kalbant apie diplomatų skyrimus, ta pačia proga reikėtų išaiškinti ir šiuos gandus:

Ar tiesa, kad E. Turauskas eina Lietuvos pasiuntinio pareigas Madride?

Ar tiesa, kad V. Sidzikauskui, kuris šiuo metu yra Europoje, siūloma perimti sergančio Balučio vietą Londone?

Į šiuos klausimus galėtų atsakyti Lozoraitis Romoje, —ar ne?

***

Pirmiau buvo pranešta (ir tai, rodos, tiesiog iš Vilniaus), kad naujoji Tarybų Lietuvos vėliava esanti raudona, balta ir žalia.

Dabar, štai, Vokietijos Bendruomenės informacijos biuletenyje taip rašoma:

"Esseno laida Die Welt liepos 22 d. skelbia Maskvos radiofono pranešimą, kad Vyriausioji Taryba nutarė Lietuvos Tarybinei Respublikai duoti naują vėliavą. Geltonai-žaliai-raudonos vėliavos kairioje viršutinėje dalyje dedama penkiakampė sovietų žvaigždė su kūjo ir pjautuvo ženklu."

Atseit, ta pati trispalvė, tik su bolševikiškais atributais: replemis, plaktukais ir t.t.

Taigi kokia dabar, iš tikrųjų, yra ta naujoji Tarybų Lietuvos vėliava?

***

O dabar, štai, truputis istorijos, kaip Mossadegh, beverkdamas krokodilo ašaromis, pravirkdė Malenkovą.

Tai įvyko po tos, "ir mes turime vandenilio bombą," kalbos, kurioje Sovietų Sąjungos premjeras, glostydamas Iraną, žadėjo "išlyginti visus skirtumus."

Na, ir išlygino, ar žinote. Suuodusi, kad dabar, premjerui Mossadegh susiriejus su anglais ir net amerikiečiais, yra patogiausias momentas tartis dėl žibalo koncesijų, Maskva visomis keturiomis grąžino Teheranui antrojo pasaulinio karo grobį — 8 milijonus dolerių ir 11 tonų aukso..

Bet Malenkovas, kaip ir Mossadegh, matyt, nedavertino šacho įtakos Irane.

Tą dieną, kai Kremliaus ambasadorius Lavrentjev atvežė į Teheraną amerikoniškus dolerius ir iraniską auksą, Mossadegh jau buvo praverkęs valdžią...

***

Ne visais klausimais ir Naujienos su Laisve nesutinka.

Tame pačiame Naujienų numeryje, kur Laisvės redaktoriai "sarmatijami", kaip Skipičio, Daužvardžio ir Šmulkščio "šmeižikai", Grigaitis taip rašo:

"Greičiausia, čia atsitiks taip, kaip Egipte: bus ne tik pašalinta nuo sosto Reza Pahlevi dinastija, bet ir monarchija..."

Tame pačiame Laisvės numeryje, kur Naujienoms paerzinti, dar kartą primenama "trys valio už Hitlerį", Bimba šitaip rašo:

"Jau paspruko ir Irano karalius... Gal ir Iranas paseks Egypto pėdomis ir pasiskelbs respublika."

O tuo tarpu man prisimena pasaka apie tai, kaip du bernai darė **mutinį upėje...**

Grigačio ir Bimbos nuomones, kaip ir tuos duonos trupinius upė, paskiausi Irano įvykiai taršyte sutaršė.

VIŠINSKIS VĖL ŽODŽIAVOSI JUNGTINIŲ TAUTŲ POSĖDYJE

Šį kartą jis piktai puolė amerikiečius, kurie nesutinka, kad būsimoje Korejos taikos konferencijoje dalyvautų kare nedalyvavusios šalys.

Kaip ir buvo galima tikėtis, Sovietų Sąjunga mėgina trukdyti planuojamai Korejos taikos konferencijai. Rugpiūčio 26 d. Jungtinių Tautų Pilnaties posėdyje Sovietų delegacijos pirmininkas Andrej Višinskis pasakė piktą kalbą, kurioje jis, tarp kita ko, pareiškė:

"Tai nėra besąlyginis pasidavimas. Ar jūs jaučiatės laimėtojais? Ar jūs skraidote padangėmis, įsivaizduodami, kad esate viršmogių rasė?"

Savo 37 minučių kalboje, Višinskis piktai puolė Jungtines Valstybes ir jos sąjungininkes, "diktuojančias" Jungtinėms Tautoms ir t.t.

Pagal JAV delegacijos pasiūlymą, būsimoje Korejos taikos konferencijoje turėtų dalyvauti tik tos valstybės, kurios yra karjavusios po Jungtinių Tautų vėliava. Nedalyvavusios Korejos kare valstybės toje konferencijoje neprivalo būti atstovaujamos.

Ši JAV pasiūlymą Višinskis pavadino "ultimatumu". Vėliau tarp Višinskio ir JAV delegacijos pirmininko Lodge išvystė įdomus "duelis". Sovietų Sąjungos delegacijos pirmininkas nurodė, kad tokie "susidomėję kaimynai", kaip Lenkija, Čekoslovakija, ir kiti, taip pat turį dalyvauti Korejos konferencijoje. Dėl to Lodge ironiškai pastebėjo, kad Višinskis pamiršo paminėti artimesnius Korejos kaimynus, būtent, Filipinus, Australiją, Nacionalistinę Kiniją ir Japoniją.

Supykęs dėl tokios Lodge pastabos, Višinskis atrėžė: "Manau, kad aš žinau apie geografiją nemažiau, negu ponas Lodge." Dėl to Lodge garsiai nusijuokė.

Žodžiu, Višinskis vėl turėjo progos "paakėti" Ameriką ir jos politiką.

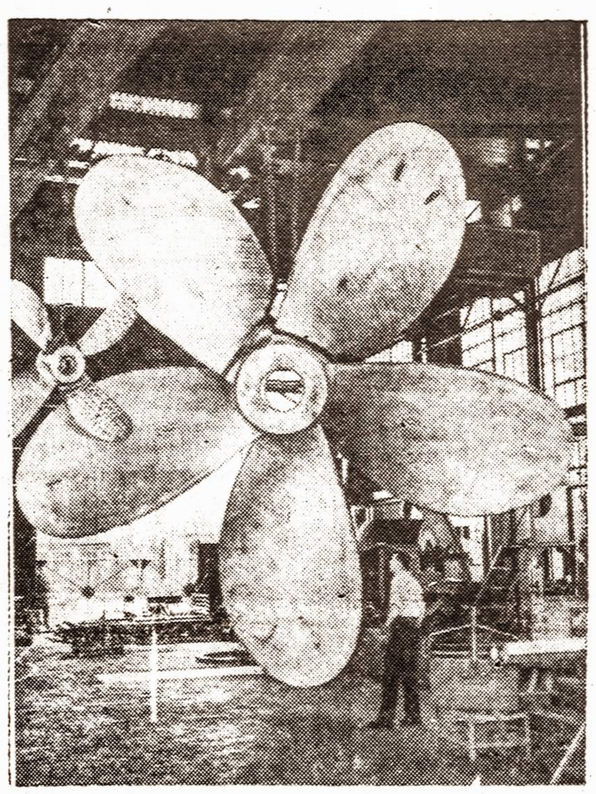

Šiomis dienomis Staten Island baigtas daryti didžiausias prekybinio laivo propeleris, 70,000 svorio ir 22½ pėdų diametre.

SIŪLO TAISYTI JUNGTINES TAUTAS

Valstybės sekretorius Dulles, kalbėdamas advokatų sąjungos suvažiavime New Yorke, pareiškė, kad dabar esąs laikas peržiūrėti Jungtinių Tautų statutą ir t.t. Anot jo, —

Dabartinis Jungtinių Tautų statutas buvo sukurtas priešatominei epochai. Todėl jame jaučiama visa eilė trūkumų. Vienas didžiausių JT statuto trūkumų, anot Dulles, tai davimas didžiosioms valstybėms neribotos veto teisės, kuria Sovietų Sąjunga dažnai panaudoja piktam.

Niekas iš steigiamosios Jungtinių Tautų konferencijos, — toliau kalbėjo Dulles,— nežinojo apie atominės bombos buvimą. Jeigu konferencijos delegatai tada būtų žinoję apie šią baisią atominio ginklo jėgą, statutas būtų buvęs sukurtas visai kitokioje dvasioje.

Dulles sako, kad Amerika ir toliau remsianti Jungtinių Tautų idėją, bet, turint mintyje baisų pavojų, gresiantį visam pasauliui, šios tarptautinės organizacijos struktūra reikėtų pakeisti.

●

Mussolini kūnas palaidotas kitur

Benito Mussolini kūnas, iki šiol laikytas slaptoje vietoje, šiomis dienomis buvęs palaidotas kituose kapuose, kur velionio šeima turinti savo sklypą.

Italų laikraštis Momento Sera rašo, kad diktatoriaus kūnas "prieš keletą dienų" bubęs palaidotas netoli jo tėviškės, vienoje koplyčioje.

Italų vyriausybė, kurios potvarkiu Mussolinį kapas buvo slepiamas, šios žinios nepatvirtino, bet ir nepaneigė.

Mussolini kūnas buvo palaidotas Milano kapuose, bet fašistai jį iš ten išvogė ir laikė vienuolyno rūsyje. Vėliau, policijai kūną suradus, jis buvo palaidotas slaptoje vietoje.

EISENHOWERIS SUTIKS MEKSIKOS PREZIDENTĄ

Iš Baltųjų Rūmų pranešama, kad spalio 19 d. prezidentas Eisenhoweris susitiks su Meksikos prezidentu. Susitikimas įvyks naujai pastatytos elektros jėgainės prie Rio de Grande atidarymo proga.

Pakeliui į Meksikos pasienį, prezidentas sustos Kansas City ir New Orleans. Abiejuose miestuose prezidentas pasakys po kalbą: spalio 15 d. Kansas City, o New Orleans spalio 17.

● Naujoji Irano valdžia tęsia Mossadegh šalininkų medžioklę. Suimtas buvęs Darbo ministeris Alami ir parlamento vicepirmininkas Razavi. Policija taip pat ieško užsienio reikalų ministerio Fatemi, apie kurio nužudymą žinios nepasitvirtino.

● **Teherane sudarytas specialus karo tribunolas, kuriame bus teisiami kariai, nerodę štikimybės šachui jo kovoje su Mossadegh. Priešingai gautoms žinioms, Mossadegh tebelaikomas karininkų klube.**

● **Luzono saloje, Filipinuose, rastas prieš kurį laiką dingusio amerikiečio inžinieriaus kūnas, baisiai sužalotas. Manoma, kad amerikietis buvo patekęs kanibalams, gyvenantiems toje Filipinų dalyje.**

Grupė prancūzų ir ispanų darbininkų neseniai pradėjo dirbti urvų tyrinėjimo darbus Pirenėjų kalnuose. Prieš pradedant tuos pavojingus darbus, kunigas atlaikė mišias prie lentos, kurį jam buvo altoriaus vietoje. Vėliau, vieno urvo angai užgriuvus, dalis tyrinėtojų laikinai buvo atkirsti nuo išėjimo.

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ SUTARTIS SU ISPANIJA

Greičiau panaši patogumo, negu me ilės vedyboms. – Už 5500,000,000 Amerika gauna penkias aviacijos ir laivyno bazes Ispanijoje.

Apie rugsėjo 20 d. tarp Ispanijos ir Jungtinių Valstybių bus pasirašyta "bendro gynimosi" sutartis. Pagal šią sutartį, Jungtinės Valstybės Ispanijai duos 500,000,000 dolerių, kaip karinę ir ekonominę pagalbą. Ši suma bus išmokama keturių metų laikotarpyje.

Už šią pagalbą, Ispanija, kurios lojalumu Jungtinės Valstybės ir kitos demokratijos abejojo nuo 1940 metų, amerikiečiams leis naudotis 10 metų laikotarpyje keturioms aviacijos bazėmis ir viena laivyno baze netoli Cadizo. Sutartį Amerika turės teisę atnaujintį kitiems dviems penkmečiams.

Ši pagalba, kurią dabar Ispanija gaus, palyginti su buvusiais Hitlerio pasiūlymais antrojo pasaulinio karo metu, Madride laikoma nemenka Franco valdžios nuolaida. Faktinai, dar prieš karą Hitleris siūlė generolui Franco "pasiimtį" Gibraltarą, Prancūzų Moroką, dalį Alžyro, praplėsti Rio de Oro ir Guinejos įlankos kolonijas ir t.t. Be to, Hitleris žadėjo karinę ir ekonominę pagalbą. Bet Franco, kaip žinoma, tais Hitlerio pasiūlymais nesusigundė. Ispanija antrame pasauliniame kare išliko neitrali.

Prieš porą metų, kai tarp Ispanijos ir Amerikos prasidėjo derybos dėl bazių, Franco buvo mažiau sukalbamas. Tada jis reikalavo net bilijono dolerių pirma, negu bent viena amerikiečių bazė bus įsteigta Ispanijoje. Bet ilgainiui Franco vyriausybė nusileido iki dabartinės sumos, ku ri faktinai prieš dvejus metu buvo pasiūlyta.

Tiesa, pagal dabartinę trum pesnio termino sutartį, Ame rika gauna mažesnes baze kuriose ji galės laikyti nedau giau kaip 3,000 vyrų. Nežiūrin nusivylimų iš abiejų pusių su tartis bus p asirašyta. Tie Washinktone, tiek Madrid kalbama, kad ši sutartis yr panaši greičiau patogumo, ne gu meilės vedyboms. Faktina turint mintyje bendrą Europo gynybos planą, ši sutartis ga lėjo būti pasirašyta anksčiau

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ TALKA JAU PRASIDĖJO

J. Sakalauskas, P. Inca, L. Ramančionis ir J. Čerkauskas – pirmieji talkininkai

Vienybės skaitytojų talka 7,000 dolerių fondui oficialiai prasideda rugsėjo 1 d. Bet keletas vienybiečių atsiliepė tuojau, nelaukę pradžios. . Tai geras ženklas. Talka prasidėjo anksčiau, negu buvo numatyta.

Pirmasis Vienybės Fondo talkininkas yra brooklynietis JONAS SAKALAUSKAS. Jis siųsdamas Vienybei 25 dolerius, taip rašo:

"Siunčiu 25 dolerius dabar, nes noriu būti pirmuoju Vienybės talkininku. Aš Vienybę skaitau daugiau kaip 30 metų, ir laikau didele garbe jai padėti. Ši talka, kurią Jūs dabar paskelbėte, mano manymu, yra geriausia priemonė laikraščiui sustiprinti. Seniai reikėjo taip padaryti.Jeigu komunistai savo laikraščiui gali surinkti net 20,000 dolerių į metus, tai mes, Vienybės skaitytojai, geri Lietuvos patriotai, tuo labiau galime. Tokias talkas turėtume darytį kasmet. Žiūrėkime, kad Vienybė galėtų eiti bent du kartus į savaitę."

Antras iš eilės talkininkas, davęs fondui 30 dolerių, yra skaitytojas veteranas PIJUS INCA. Jis taip rašo:

"Dar pernai metais aš rašiau, kad mes, Vienybės skaitytojai, turėtume rimčiau rūpintis savo laikraščio palaikymu. Tada aš Vienybei skyriau 25 dolerius savo tėvo mirties sukakties proga. Man rodėsi, tai yra kilnus būdas savo spaudą paremti ir savo mirusius artimuosius prisiminti. Bet ir ši talkos idėja yra gera. Ir nors aš nebejaunas, bet taip pat noriu būti Jūsų talkininkų eilėse. Mano auka 30 dolerių. Aš tikiu, kad kiti Vienybės skaitytojai, ypač biznieriai, daugiau duos. Sekmės Jums spaudos darbe."

Kiti du Vienybės skaitytojai, L. Ramančionis ir J. Čerkauskas, taip pat nelaukę talkos pradžios, atsiuntė po penkinę.

Reiškiame nuoširdžią padėką pirmiesiems Vienybės talkininkams, savo aukomis prādėjusiems 7,000 dolerių fondo vajų.

APLINK PASAULĮ

● **JAV ambasadorius Teherane, Henderson, turėjo ilgą pasikalbėjimą su naujuoju Irano premjeru Zahedi "bendrais abiem pusėm rūpimais klausimais". Be skubios ekonominės pagalbos, JAV yra pasimojusios Iranui dar šiais metais suteikti 33,500,000 dol. pagalbos.**

● **Iš Londono pranešama, kad Sovietai skubiai siunčią maistą Albanijai. Kartu su maistu siunčiami ir "technikai", kurių pareiga žiūrėti, kad Albanija ir toliau būtų ištikima Kremliui.**

● **Sov. Sąjungos Aukščiausioji Taryba (parlamentas) svarstė naujojo 55,000,000,000 rublių biudžeto projektą. Malenkovui ir kitiems vyriausybės nariams pasirodžius posėdyje, buvo keliamos ilgos ovacijos.**

● **Paryžiaus teismas laikinai paleido penkis prancūzų komunistus, prieš 10 mėnesių suimtus, kaip sąmokslininkus nuversti valdžią. Tolimesnis jų tardymas tebevyksta.**

● **Arabų Sąjungos sekretoriatas paskelbė pareiškimą, kuriame kaltinamos Jungtinės Valstybės, palaikančios prancūzus Morokoje ir tuo būdu ginančios "savo reikalus Šiaurės Afrikoje." Kaip žinoma, Jungtinės Valstybės Morokoje turi dideles aviacijos bazes.**

● **Žymus Anglijos metodistų vadas, dr. Donald Soper, sako, kad Anglija virtusi amerikiečių aviacijos baze. Anot jo, Did. Britanija dabar tik "jaunesnis Amerikos partneris."**

● **Kinijos nacionalistų žinių agentūra skelbia, kad komunistinė Kinija pasirašius slaptą sutartį su Šiaurės Korėja. Pagal tą sutartį, kinai tarnaus Šiaurės Korėjos armijoje, kuri būsiant išplėsta iki 40 divizijų.**

● **Prancūzų saugumo pareigūnai mano, kad Morokoje komunistai pradėję kurstyti arabus sabotažui.**

● **Rytų Vokietijoje vėl prasidėję suėmimai. Ryšium su liepos 17 d. sukilimu, suimta 64 asmenys. Be to, nuteistas iki gyvos galvos kalėti Gerhard Roemer, to sukilimo vadas.**

● **Po septynerių metų pertraukos, Maskva paskyrė naują ambasadorių Kanadai. Jis yra Dmitrij Čuvačin, buvęs Sovietų ambasados Washington pareigūnas. Paskutinis Sovietų ambasadorius Ottawoje buvo Zarubin, kuris 1946 m. skubiai išsinešdino, paaiškėjus apie atominių sovietų šnipų tinklą Kanadoje.**

● **Nacionalistų Kinija esanti pasiruošusi galimam komunistų oro puolimui Formozoje, kurią sprausminiais lėktuvais iš kontinento galima pasiekti per šešias minutes.**

● **Etiopijoje, tarp Addis Ababa ir Raudonųjų jūrų, yra 10,000 pėdų aukštyje Kondud kalnų lygumos. Šiose, dažnai debesyse paskendusiose, lygumose laisvai, niekėno netrukdomi, veisiasi laukiniai arklia kurių esama tūkstančiai.**

● **Paskiausiuose Šiaurės Korėjos valymuose dar 60 komunistų pasmerkta mirti.**

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Pradėjo veiklą

Detroito Lietuvių Kultūros klubas pradėjo poatostoginę veiklą. Padarė du valdybos posėdžius. Ruošiamasi pabaltiečių koncertui, kuris įvyks spalio mėn. pabaigoje Tarptautiniame Institute. Taip pat aktingai dirbama įvairių tautų tautodailės parodai, kur lietuviai kiekvienais metais gražiai pasirodo. Valdybą sudaro — med. dr. E. E. Gurskytė-Paužienė, pirmininkė, R. Bilaitienė ir A. Gilvydis, vicepirmininkai, K. Stoskus, iždininkė, A. Melninkas, sekretorius.

Prieš kiek laiko klubas suruošė sėkmingą mūsų pianisto A. Kuprevičiaus koncertą.

ALKA sezono atidaryme

Alka, kuri vietos lietuvių gyvenime davė nemažą sceninio meno įnašą, šiame sezone pasirodys su eile savųjų ir verstinų veikalų. Artimoje ateityje numatoma Balfui suvaidinti Gera Širdis ir A. Škėmos pjesė Vieną Vakarą. Repetuojama Vando Canitogoj — George Turner 3-jų veiksmų drama.

Spalio 17 d. numatoma gastrolė Clevelandan su veikalu Nugalėtojai, kuris sėkmingai buvo suvaidintas vietoje.

Nauja knygą

Žinomos visuomenininkės poetės Marijos Sims knyga "Prabilo Siluetai" netrukus pasirodys.

Lankėsi vyskupas

J. E. vyskupas V. Padolskis rugp. 16 d. lankėsi vietos lietuvių kolonijoje. Šv. Antano bažnyčios parapijoje, kuriai vadovauja kun. dr. I. Boreišis, 10 val. laikė pamaldas. Po to, buvo susirinkime, kur pasakė gražią kalbą. Buvo surinkta aukų.

Baigiama spausdinti

Rašytojo V. Alanto redaguojama Vanagaičio monografija netrukus pasirodys. Tai bus vertingas ir naudingas darbas. Kiekvienas, kuris norės arčiau susipažinti su Vanagaičiu ir jo svariais darbais, knygoje ras nemaža gausios medžiagos ir žinių.

Lietuviškas knygynas

Lietuviškas knygynas Neringa kaskart labiau praturtinama naujomis knygomis, žurnalais, laikraščiais. Be to, gausus gražių gintarinių, medžio ir odinių dirbinių. Nemaža įvairių juostų ir takelių.

Knygyne galima pirkti ne tik pavienius numerius, bet ir užsisakyti įvairius žurnalus ir laikraščius metams ar mažiau. Be to, galima užsiprenumeruoti ir Lietuvišką Enciklopediją. Gera, kad knygynas atidaras visą dieną.

Netikėtina

Tikiu, kad daugis nusistebės išgirdę, kad Detroite, vienoje didesnėje lietuvių kolonijoje nebėra choro, tautinių šokių grupės.. Neseniai dar buvo. Tačiau, viską sunaikino "didžiųjų veikėjų" intrigos. Užgeso ir jie patys. Mat, nebeliko, kas griauti. Anot vyskupo Baranausko, "visa prapuolė, tik ant lauko pliko, kelios pušelės apykreivės liko." Nejaugi neatsiras asmens, kuris imsis iniciatyvos atgaivinti chorą, tautinius šokius ir kita?

Širdingoji kitatautė

Prieš kelias savaites Detroito upėje buvo rastas skenduolis tūlas Julius Tareškevičius, vienas atvykusių tremtinių. Be šeimos ir giminių. Plačiai buvo aprašytas vietos amerikoniškuose laikraščiuose. Nelaimingasis savaitę išgulėjo, kol atsirado viena mielaširdinga amerikietė ir palaidojo. Reikia stebėtis lietuviškų parapijų ir organizacijų abuojumu savam tautiečiui.

Laimėjo pirmą vietą

Dail. A. Melnikas ivetos bažnytinio meno parodoje laimėjo pirmą vietą. Džiugu, kad mūsų meninikai daug kur pirmauja.

A. Melnikas šiuo metu studijas gilina Wayne Universitete gauti magistro, vėliau daktarato laipsnį. Prieš keleris metus baigė Romos Meno Akademiją, tapybos skyrių. Parodas turėjo Italijoje ir čia, Detroite. Jo kūriniai yra ir vykstančioje meno parodoje Kirch - in - Hills. Be to, gavo kvietimą dalyvauti Mass. valstybės parodoje.

Meninininkė Gloria Melnikienė dirba The de Ranieri Studios, būdama skulptorė komponuoja statulas ir altorius.

Viktoras Labušinskis.

Jeigu ne su mumis, tai prieš mus...

PHILADELPHIA, Pa. —Lietuvių Bendruomenės radijo balsas (WDAS) šeštadieniais 9 v. v. savo programomis pradžiūgina kiekvieną klausytoją. Rūpestingai parinktos dainos, pašnekėsiai, trumpi rečitalai, vietos ir pasaulio nuotykiai, lietuvių reikailai ir skelbimai perduodama aiškia ir gražia lietuvių kalba. Už šio radijo pusvalandžio įsteigimą reikia dėkoti šv. Kazimiero parapijos vikarui kun. Stasiui Railai. Bet... jo vyresnysis, savo autoritetu, jį atšaukė iš Bendruomenės vicepirmininko vietos.

***

Mūsų trijų parapijų klebonai kažkodėl nelinkę su Bendruomene skaitytis. Iš pradžių, organizuojant Bendruomenę, jie dalyvaudavo susirinkimuose, kalbėdavo maldas ir laimindavo pradėtąjį darbą, greičiausiai, manydami, kad Bendruomenė taps paklusniu jų veiksniu. Jie reikalavo, kad Bendruomenės darbų programos pirma, negu jos vykdomos, turi būti klebonų patvirtintos. Bendruomenės vadovybė tai numačiusi nedviprasmiškai klebonams pareiškė, ši organizacija yra nepriklausoma, bendra visiems lietuviams. Ji turi savo darbų taisykles ir veikia be jokių pašalinių nurodymų. Kaip Bendruomenė nesikiša į bažnyčios reikalus, taip bažnyčia neturi kištis į Bendruomenės.

Klebonams to užteko, kad jie atšauktų savo atstovą iš B-nės valdybos. J.

Vitalis Žukauskas, aktorius, dažnai vaidinąs Indiana Universiteto teatralinės trupės statomuose veikaluose, šiuo metu dalyvauja veikale "Kind Lady" ir vietos spaudoje susilaukė palankios kritikos.

TORONTO LIETUVIŲ ŽINIOS

Dr. M. Anysas, buvęs Lietuvos konsulas Hamburge ir Klaipėdos gubernatūros patarėjas, nusipirko namus, daug rašo spaudoje ir uoliai dirba, kaip Baltų Federacijos vicepirmininkas, Baltų federacijos idėjai įgyvendinti.

A. Anysas, dr. M. Anyso sūnus, pirmuoju baigė vidurinę mokyklą, gavo aukso medalį. Išlaikęs konkursinius egzaminus, laimėjo vienintelę Ontario provincijos stipendiją ir dabar sekmingai studijuoja techniką.

A. Dočius, skulptorius, abu su žmona, irgi menininke, dirba savo specialybėje pritaikomojo meno įstaigoje.

J. Dagys, skulptorius, neperseniai atvykęs iš Anglijos, neblogai įsikūrė ir atliekamą laiką skiria pamėgtam skulptoros menui.

E. Girulis, prieš pusmetį atvykęs iš Anglijos, gavo gerą darbą ligoninėje ir esąs patenkintas Kanados gyvenimu.

Inž. J. Strazdas sekmingai verčiasi namų statyba ir čia laikomas vienu turtingiausių naujakurių.

A. Kuolas, Vienybės atstovas, spaudos platintojas, darbovietėje paskirtas naktinės pamainos užveizda.

Jankai, Kristupas, Elzė ir Edita, rugp. 7 d. savo šeimos tarpe paminėjo tėvo Martyno Jankaus, Maž. Liet. patriarcho, 95 m. sukaktį. Šeimos kavutėje dalyvavęs kun. P. Dagys, atvykęs iš New Yorko.

P. Januševičius nusipirko namus ir žemės sklypą paežeryje. Jis dirba Electric Co. ir laisvalaikį skiria knygų platinimui.

K. Kregždė, kulturtechnikas, turis gerą darbą ligoninėje, jaukiai praleido atostogas, nes turėjo svečių iš New Yorko, Švalbanus ir Nastopkienę.

Adomavičius, buvęs didžiulės spaustuvės savininkas Lietuvoje, dirba savo specialybėje, įsigijo nuosavus namus, susilaukė šeimos padaugėjimo.

Inž. Stanaitis, pradėjo namų statybos biznį, kuriame jam neblogai sekasi.

A. Paulaitis, lietuvių veikėjas ir jo žmonelė, žymaus klaipėdiškio žvyliaus dukra, susilaukė pirmojo sūnaus.

H. Stepaitis ir Grigaitis turi sėkmingą restorano biznį. Taip pat nemažai veikia ir su skautais.

Dr. J. Yčas, atvykęs iš Anglijos išlaikė valstybinius medicinos egzaminus ir atidarė savo ofisą. Jo brolis Martynas pernai vedė ir šiemet susilaukė šeimos padidėjimo.

G. Šernas, studijuojąs architektūrą, vasaros atostogas praleido bedirbdamas Toronto miesto planavimo įstaigoje.

Simonavičius sekmingai veda lietuvių radijo valandėlę, leidžiamą šeštadieniais. Be skelbimų, duodama daug lietuviškos muzikos, be to, politinė savaitės apžvalga.

Angelė Niauronytė ir jos sesuo Liuda mokosi vidurinėje mokykloje ir abi savo klasėse laikos pirmosiomis mokinėmis. Angelė, baigusi šią mokyklą, mano studijuoti odontologiją.

V. Puodžiūnas, buvęs mokytojas ir koperatininkas, atvykęs į Kanadą vertėsi dailydės amatu, dabar turi pastovų darbą.

Inž. Buntinas, buvęs Klaipėdos uosto inžinierius, turi gerą darbą savo specialybėje.

Gailevičius, kompozitorius, neperseniai persikėlė iš Montrealio, čia organizuoja lietuvių chorą.

MIRĖ P. AUKŠTAKALNIS

MINERSVILL, Pa. — Rugpjūčio 12 d. čia staiga mirė Pranas Aukštakalnis, vietos viešbučio (Washington Hotel) savininkas, Safe Deposit Bank organizatorius, jo direktorius ir veiklus lietuvis. Velionis buvo 73 metų amžiaus. Mirė nuo širdies priepuolio.

Pr. Aukštakalnis, prieš 53 metus atvykęs iš Lietuvos, buvo nuolatinis Minersville gyventojas. 1951 m. lapkričio 26 d. jis ir jo žmona, buvusi Ruseckaitė, minėjo 50 metų verybų sukaktį.

Be žmonos Agnes, velionis pali liko penkis vaikus: p-nią Helen Bezilla, Trenton, N. J., dr. Frank Hill, (Minnesotos valstybės sveikatos komisionierius), p-nią Kaliss, p-nią Bendrick ir Juozą. Be to, liko 10 anūkų, sesuo Marija ir daug giminių Lietuvoje

Mirusiojo kūnas palaidotas vietos katalikų kapinėse.

Andrius Kuprevičius, kuriam rengiama "atsisveikinimo" koncertas Chicagoje, nuo ateinančių metų pradžios mokytojaus vienoje Clevelando konservatorijoje.

Al. Kumskis, žinomas lietuvių demokratų veikėjas Chicagoje, su šeima atostogauja Santa Monica, Kalifornijoje.

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nerviškų ligų ir nerviškų galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumų — ištvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras $8.00, pusė svaro $4.00, ketvirtis svaro $2.00.

Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY,
South Boston 27, Mass.

Jūsų Kojos Kaista, Niežti, Skauda?

Naudokite Zalb ir vėl šypsokitės. Joks kitas tepalas nesuteikia tokios pagalbos suminkštinimui užtrinų ant kojų pirštų ir sukletėjimų kojų pėdose. Nereikia rašyti laiško, siųskite $1.00 su šiuo skelbimu ir gausite garantuojamą Zalb apmokėtu siuntiniu.

BRIDGEFIELD DRUG CO.
461 Gregory St.,
Bridgeport, Conn.

Niekur nerasite tokios smagios vietos atostogoms kaip

MENDERIŲ VASARVIETĖ

Šviežias ir gardžiai pagamintas maistas, sveikas kalnų oras ir gražūs vaizdai.
Busai į Liberty eina iš New Yorko, Newarko ir kitų vietų.
Atvykę į Liberty, prašoma paskambinti:
ONA MENDERIENĖ
WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.
Tel. Liberty 520 M 2

Kurie norite įsigyti vasarnamį ar ūkį ir sveikam kalnų ore ilgiau gyventi prie upelio ar ežerėlio arčiausiai Adirondacks kalnų, kreipkitės į namams pirkti bei parduoti, dokumentus sudaryti bei apdrausti.
M. Kerbelio ir sūnaus įstaigą,
183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1656

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

BALTOJI MEŠKA ATEINA...

KAS KARTĄ PARAGAUJA, TAS VISADA GERIA LIETUVIŠKĄJĮ BALTOSIOS MEŠKOS ALŲ...

Tai mūsų garbė ir pasididžiavimas, nes Baltosios Meškos alų geria ir, jį begerdami, giria visi kitataučiai.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ LIETUVIAI, GERO ALAUS MĖGĖJAI, VISUR REIKALAUKITE BALTOSIOS MEŠKOS ALAUS, NES, IŠ TIKRŲJŲ, —GERAS IR GARDUS ALUS.

Baltosios Meškos alus turi geriausio Europos apynių alaus skonį.

Taip, tai tikras, pilna ta žodžio prasme, apynių alus.

DISTRIBUTORIAI IR PAVIENIAI PIRKĖJAI NESIGAILĖSITE, KREIPĖSI TIESIOG Į

WHITE BEAR BREWING CO., INC.
400 E. MARGARET STREET, THORNTON, ILL.
Telefonas: THORNTON 5539

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI - ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785.

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

HOTEL GRUSH
RESTORANAS ir BARAS
ADAM GRUSH, Savininkas
Iš kitų miestų atvykę tautiečiai visada gali gauti patogius ir nebrangius kambarius.
200 North Broad St., Philadelphia, Pa.
LOcust 7-9274

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel. DE 4-5136
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO CENTRAS CHICAGOJE

Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokie pobūviai.

KETURIOS SALĖS

Išnuomojamos vestuvėms ir šiaip pobūviams su maistu ar be maisto.
Šeštadieniais ir sekmadieniais šokiams groja
BALIO PAKŠTO ORKESTRAS

LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS
Tel. Victory 2-6172

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI CHICAGOJE

Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų įmonė Amerikoj. Įmonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.

Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, *Telefunken* Europai klausyti radijo aparatai

Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.

FURNITURE CENTER Inc.
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
Įmonės vedėjas Justas Lieponis
3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois
Tel. Victory 2-4226

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

SIMON'S CAFE
S. KRAUČIUNAS, Sav.
Pirmos rušies maistas
DU BARAI
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais
26 ANDOVER STREET,
LOWELL, MASS.
2-8568

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

WALLY'S RESTAURANT
Geri žmonės, geri gėrimai, geras maistas
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

PETRAPILIO SEIME

KAIRIEJI BALSAVO PRIEŠ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ?

"Ne prieš nepriklausomybę buvo balsuota, bet tik prieš jos paskelbimą vienos tautos dalies, tai yra Rusijoje atsidūrusių tremetinių," – sako Birutė Grigaitytė - Novickienė, atstovavusi Vitebsko lietuvių tremtinių koloniją tame seime.

Norėdama "papildyti kai kuriuos generolo Nagiaus-Nagevičiaus atsiminimų paliestus klausimus", Birutė Grigaitytė-Novickienė šių metų liepos mėn. Karyje taip rašo:

Rašant praeities prisiminimus ir įvertinant įvykius prieš 36 metus, be užrašų, kurie, deja, sukrėtimų ir karo pasėkoje dingo, tenka labai atsargiai, net patiems tų įvykių dalyviams daryti sprendimus, kad išlikti objektyviems ir nenušviesti praeities faktų, ne taip, kaip jie vyko, bet taip, kaip norėtųsi, kad būtų buvę. Toks pavojus yra, juoba, kaip mūsų vienatinis šaltinis, Šapoko istorijos vadovėlis, patiekia apie lietuvių seimą Petrapilyje labai paviršutinį ir netikrą vaizdą.

Kur dingo to seimo protokolai — net Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo sunku nustatyti, reikia manyti, kad seimui skilus, jie taip ir liko nepasirašyti. Stenogramų tais laikais iš viso dar nebuvo. Ilgesnį straipsnį apie Petrapilio lietuvių seimą yra parašęs kp. P. Gužas. Straipsnis tilpo Lietuvos Šaulių Sąjungos leidinyje, išleistame 1928 m. Kaune, užvardintam "1928 metų Vasario 16 diena. 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuvėms Paminėti."

Gyvieji seimo atstovai, to įvykio liudininkai, yra labai mažai dėl jo pasisakę.

O šis seimas juk buvo epochinis įvykis! 1917 m. vasario mėn. Rusijos revoliucijos pasėkoje, mes, lietuviai pasijutome išsilaisvinę iš ilgametės caristinės priespaudos. Mūsų nuotaikos buvo pakilusios: būrėmės, mitingavome ir žygiavome, tautinėmis juostomis persijuosę, raudonas vėliavas ir plakatus nešini, jie mirgėjo šūkiais: "Tegyvuoja laisvė, lygybė ir brolybė", "Tegyvuoja tautų apsisprendimo teisė" ir ""Tegyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva." Raudona vėliava tuomet reiškė laisvę, o ne žiaurią tironiją, kaip šiandien.

Viena iš tokių eisenų, įvykusių tuoj po revoliucijos Vitebske, buvo vėliau, iš nuotraukos, pavaizduota dailininko Petravičiaus (Senjor) paveikslu, kuris kabojo Karo Muziejuje. Man teko jam pozuoti, nes toje eisenoje nešiau vieną plakatu, reikalaujant Lietuvai laisvės.

Mums, to meto tremtiniams, iš esmės mažai rūpėjo Rusijos ateitis, bet mes žinojome, kad dėka įvykusiam perversmui, karas ilgai nebesitęs ir kad galėsime grįžti į Lietuvą ir patys savo krašte tvarkytis.

Lietuviai kariai pradėjo burtis į atskirus vienetus, kad organizuotiems, o gal ir ginkluotiems, grįžti į Lietuvą. Tad nenuostabu, kad Tautos Taryba, sudaryta Rusijoje iš įvairių srovių atstovų, ryžosi sušaukti 1917 m. pavasarį lietuvių seimą Petrapilyje. Tuo pat metu buvo šaukiamas lietuvių karių suvažiavimas. Jie buvo sutikti su dideliu entuziazmu.

Man teko garbė būti seime atstove nuo Vitebsko lietuvių tremtinių kolonijos. Be manęs į seimą ir į karių suvažiavimą atstovais buvo išrinkti: Juozas Grigaitis (vėliau nepriklausomos Lietuvos generolas), Antanas Vokietaitis, Antanas Kundrotas, ir dar du kariai, kurių pavardžių nebeatsimenu.

Seimas prasidėjo 1917 m. gegužės 27 dieną (senu stiliumi). Jame dalyvavo virš 300 atstovų, kurie suvažiavo iš įvairių Rusijos vietų. Seimo atstovų amžiaus vidurkis svyravo tarp 20-30 metų. Į seimą buvo renkami nejaunesni, kaip 18 m. sukakus.

Anot kap. Gužo (LSS leidinio psl. 49-51), "Seime dalyvavo visos lietuvių gyvenime pasireiškusios partijos: Tautos Pažangos — 20 atstovų, Santaros — 30, Katalikų — 32, Socialdemokratų — 39, nepartinių — 51, ir Soc. Liaudininkų—90."

Seimas buvo susiskirstęs į du blokus: dešinį ir kairį. Dešiniajame sparne sėdėjo: Tautos Pažanga, Katalikai, Krikščionys demokratai ir nepartiniai. Kairiajame — Santara, Soc. Liaudininkai ir Soc. demokratai. Seimo atstovų tarpe matėsi jau tuo metu pasireiškusieji lietuvių veikėjai: Petras Leonas, kun. Tumas-Vaižgantas, Felicija Bortkevičienė, kun. Juozas Vailokaitis, Mykolas Januškevičius, Stasys Šilingas, Motiejus Čepas, kun. Laukaitis, Liūda Purėnienė, Antanas Tumėnas, Augustinas Voldemaras, Antanas Sugintas, Česlovas Petruškevičius, Liūdas Noreika ir daugelis kitų. Vėliau atvyko Mykolas Sleževičius.

Nuotaika seimui susirinkus buvo šventadieniška. Didelį įspūdį darė kariai, kurie, šiek tiek anksčiau suvažiavę į pirmąjį lietuvių karių suvažiavimą, savo priimtoje rezoliucijoje reikalavo lietuvių dalinių, Rusijoje organizavimą, kuris faktinai jų jau buvo pradėtas. Buvo smagu matyti, kad ir svetimoje uniformoje, pirmą kartą po šimtmečio vergijos, savuosius karius. Jau tuomet vaizdavosi, kad čia užuomazga mūsų būsimos kariuomenės. Tuomet pirmūnų - karių tarpe susitikau savo seną pažįstamą Antaną Juozapavičių. Teko susipažinti su būsimais prieteliais kariais: Petru Gužu, Petru Gudeliu, Jackum Baniu, Raimundu Liormantu. Dar karių tarpe buvo, kiek prisimenu, Jurgis Byla, Valdemaras Čarneckis, Jurgis Elisonas, Jonas Laurinaitis, Aleksandras Žilinskas, Lionginas Inreika, Juozas Lanskoranskis, Vladas Marma, Petras Šatas, Kazys Rasikas (jau ir tuomet bolševikuojantis), Jeronimas Vyšniauskas, gyd. B. Matulionis, gyd. Žemgulis, gyd. Stasiūnas, gyd. Oželis, gyd. Stančius, vet. gyd. Drap-Kancleris ir daugelis kitų.

Dauguma to suvažiavimo pirmūnų 1918 m. vasaros gale jau registravosi savanoriais Vilniuje, Jurgio prospekte, tremtiniams šelpti draugijos patalpose. Man teko tuomet talkininkauti Aldonai Čarneckaitei (dabar dr. Birutienei), kuri tą jų registraciją vedė.

Petrapilyje karių suvažiavimui pasibaigus, dalis jų išsiskirstė į savo dalinius, o kiti liko bendrame seime, ir jiems buvo suteikta balso teisė.

Pradžioje vyko seimo iškilmingoji dalis, prezidiumo sudarymas ir sveikinimai: karių delegacijos atstovų ir Onos Mašiotienės. Karių delegacijoje, atvykusioje į seimą su raudona vėliava, tuomet laisvės simboliu, be karo gydytojo Žemgulio, dar buvo Jurgis Byla ir Jurgis Elisonas (?). Karių sveikinimas buvo patriotiniai - demokratinis. Gale savo sveikinimo, kariai, lygybės ir vienybės vardan, pareikavo, kad seimo prezidiume būtų ir kariojo sparno atstovai. Iki tol prezidiume sėdėjo vien dešiniojo sparno atstovai. Karių pageidavimas buvo priimtas dėmesin.

Ona Mašotienė, kuri buvo atvykusi iš Maskvos kaip viešnia, sveikindama seimą, įterpė į jį ištisą feministinį traktatą, nušviesdama moters padėtį praeityje, ir reikalaudama, kad ateityje lietuvės moterys turėtų lygias teises su vyrais. Į tai vyrai mums, po jos kalbos, sakė: "Ko jums dar trūksta, juk jau turite čia, seime, savo atstoves." Be manęs, seimo atstovėmis buvo: Felicija Bortkevičienė (soc. liaudininkė) ir Liūda Purėnienė (soc. dem.). Dešinysis blokas, berods, moterų savo tarpe neturėjo. Susitarusios su Liūda Purėniene, kiekviena savo frakcijoje, aš — soc. liaudininkų, o ji — soc. demokratų, pravedėme, kad į rezoliuciją dėl Lietuvos ateities, būtų įrašyta, kad į Lietuvos Steigiamąjį Susirinkimą renka visi, "be lyties" skirtumo. Ona Mašiotienė įtikino dešiniojo sparno atstovus priimti panašų nutarimą. Vėliau į abi rezoliucijas žodžiai "be lyties" skirtumo ir buvo įtraukti. Atrodo, moterys tuomet ne visai pasitikėjo vyrų gera valia.

Gen. Nagius-Nagevičius savo atsiminimuose teisingai aprašo, kad seimo posėdžio salėje buvo pakabinta vėliava, kurios fonas buvo violetinis, o jojantį figūra turėjo vaizduoti moterį su žibintu. Ji buvo taip smarkiai stilizuota, kad pilnai atitiktų dabartinių modernistų dvasiai. Ji nieko bendro neturėjo su mūsų klasiškuoju Vyčiu. Kai kuriems atstovams užprotestavus, ta vėliava greit iš salės išnyko.

Išklausius sveikinimus ir pranešimus iš vietų, pradėjus svarstyti Lietuvos ateities klausimus, pasireiškė didelis nuomonių skirtumas. Diskusijos tęsėsi keletą dienų, su pertraukomis, laike kurių vyko frakcijų pasitarimai. Priėmus dešiniojo bloko rezoliuciją 140 balsų prieš 128 (kap. P. Gužas, LSS leidinys 49-51 psl.), seimas skilo. Vėliau kairysis blokas persikėlė posėdžiauti kitur ir priėmė savo rezoliuciją dėl Lietuvos ateities. (Rezoliucijos tekstas gale šio straipsnio).

Gen. Nagius-Nagevičius savo atsiminimų pastaboj sako, kad ši rezoliucija (dešinio bloko) buvo iškabinta Karo Muziejuje, o apie kairiojo bloko nebuvę žinių. Labai gaila, kad Karo Muziejaus administracija šios rezoliucijos nepasistengė (ar nepanorėjo?) suieškoti ir ją iškabinti, nes šiaip visa istorinė Karo Muziejaus medžiaga buvo labai kruopščiai renkama. Aš pati perdaviau gen. NN man asmeniniai brangią a.a. Antano Juozapavičiaus nuotrauką, o taip pat man patikėtą ir iš Rusijos į Lietuvą atvežtą vieną komplektą Vitebsko lietuvių bataliono įsakymų.

Nepriklausomos Lietuvos dešiniųjų spaudoje, paprastai prieš rinkimus, pasirodydavo žinutės, kad vadinamieji "kairieji" Petrapilio seime balsavo prieš nepriklausomybę.

Istorikas Šapoka (psl. 535) štai kaip nušviečia šį momentą: "Tačiau svarbiausiuoju būsimosios Lietuvos klausimu čia nebuvo vienybės: didesnioji seimo pusė pasisakė už visai nepriklausomos Lietuvos kūrimą, o beveik visi kairieji atstovai (mano pabraukta) pasiūlė Lietuvos ateiti sujungti autonomijos arba federacijos pamatais su Rusijos tautų demokratijomis."

Gen. Nagius-Nagevičius Šapokos istorijos vietą "beveik visi kairieji atstovai'" perfrazuoja (Šapokos Istorija 535 psl.): "Iš kairiųjų atstovų tarpo buvo siūloma", o toliau seka, kaip pas Šapoką.

Seimo kairiojo bloko priimtoje rezoliucijoje niekur apie Lietuvos ateities "sujungimą autonomijos arba federacijos pamatais su Rusijos tautų demokratijomis" neminima. Ir negalėjo būti minima, nes, jei vienas ar kitas iš kalbėjusių seimo plenume atstovų ir buvo tokią mintį metęs, tai visa dauguma apie ryšius su Rusija nei girdėti nenorėjo. Iš kur Šapoka paėmė, kad "beveik visi kairieji atstovai" (o jų buvo per tris frakcijas 159) taip pasisakė?

Dalyvavau seimo visuose posėdžiuose, taip pat savo, soc. liaudininkų frakcijos (didžiausios seime — ji turėjo 90 atstovų) visuose pasitarimuose. Tačiau tokio pasiūlymo, kad sujungti Lietuvą autonomijos arba federacijos ryšiais su Rusija, neteko balsuoti, soc. liaudininkų frakcijoje tokio pasiūlymo iš viso nė nebuvo.

Gen. Nagius-Nagevičius cituoja ištraukas iš kai kurių atstovų kalbų. Aš neturiu drąsos, be protokolų, kalbų ištraukų patiekti, bet kai kurios kalbos buvo labai ryškios ir jų turinys liko mano atmintyje. Pavyzdžiui, Mykolo Sleževičiaus, ugninga, kupina tėvynės meilės kalba, kurioj jis siūlė pasisakyti dėl nepriklausomybės čia pat seime, nelaukiant, kol grįšime į Lietuvą. Petro Leono kalba, pagrista rimtais išvedžiojimais, būti atsargiems, nes esame čia tik maža tautos dalis, sprendimas gi Lietuvos likimo priklauso visiems Lietuvos žmonėms. Tarp įvairių prielaidų savo išsamioje kalboje prof. P. Leonas ir pasakė garsųjį sakinį, kurį cituoja dabar savo laiške gen. Nagiui-Nagevičiui jo sūnus, Algirdas Leonas (VIENYBĖ. 1953-VII-17). "Kažin, kas geriau Lietuvai: ar būti priklausoma, kaip Australiija, ar kaip svetimu batų mindžiojama Persija."

(Bus daugiau)

— Kiekviena mūsė, kuri skraido jūsų kambaryje, ant savo kūno nešioja apie 6 milijonus bakterijų.

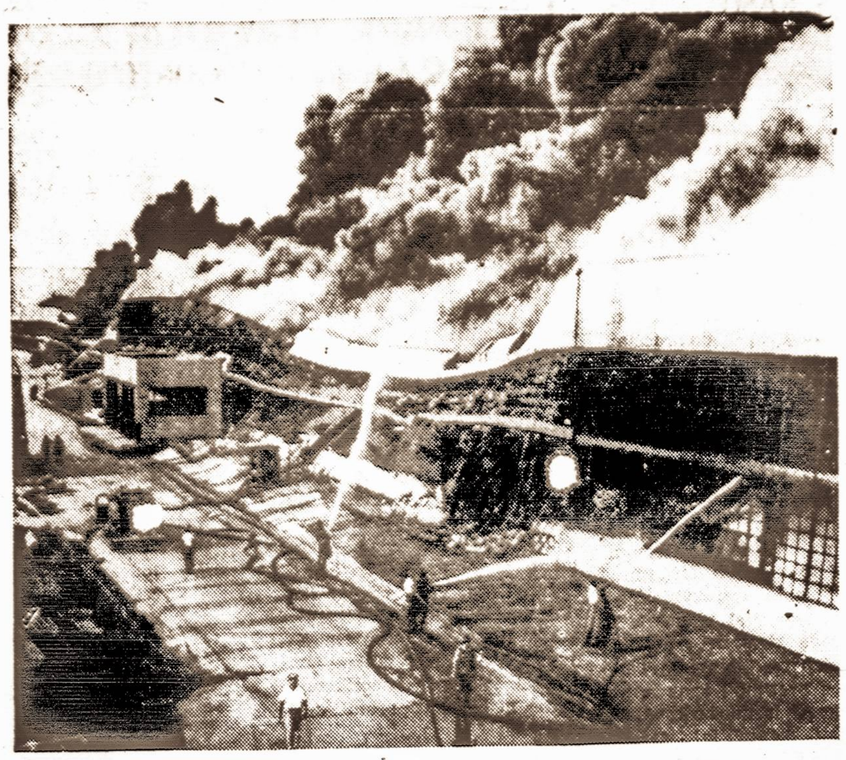

Tai General Motors kompanijos 35 milijonų vertės dirbtuvė Livonia, Mich., kurią andai kilęs gaisras beveik sunaikino. Šioje dirbtuvėje dirbdavo 6,400 darbininkų.

TAIP JIE DABAR KEIKIA BERIJĄ

Viename Tiesos puslapyje (171 nr.) radome tokių Berijos apibūdinimų:

"Buržuazinis išsigimėlis ir išgama - avantiūristas - niekšiškas išsigimėlis ir tarptautinis avantiūristas - tarptautinis imperializmo agentas - šlykštus išdavikas - jo vardas bus prakeiktas per amžius - prakeiktas priešas - socialistinės nacijų priešas - antipartinis ir antivalstybinis liaudies priešas - darbininkų klasės išdavikas — sujžūlėjęs liaudies priešas - prakeikiame niekšą - niekšiškas avantiūristas - prakeiktas kapituliantas ir išdavikas - imperialistų tarnas - didžiausias tarybinės liaudies priešas - partijos ir tarybinės liaudies priešas - niekšiškas nusikaltėlis - išsigimėlis - nuodinga gyvatė Berija..."

Tai tik išrašai iš vieno puslapio. Kiek daug Sovietų Sąjungos piliečių, prasitariusių apie Beriją gal būt žymiai švelnesniais žodžiais, per pastarąjį dešimtmetį buvo sulikviduoti ar tebekenčia priverčiamųjų darbų stovyklose Sibire. Dabar gi keikti Beriją jau priskiriama prie gero tono. Tiesos 168 nr. rašoma: "Kiekvienas tarybinis žmogus prakeikia išdaviką Beriją."

Taip, tarybinis žmogus tą vergijos vykdytoją prakeikia jau ne nuo šiandien. Berijos nebėra, tačiau jo vergijos sistema liko.

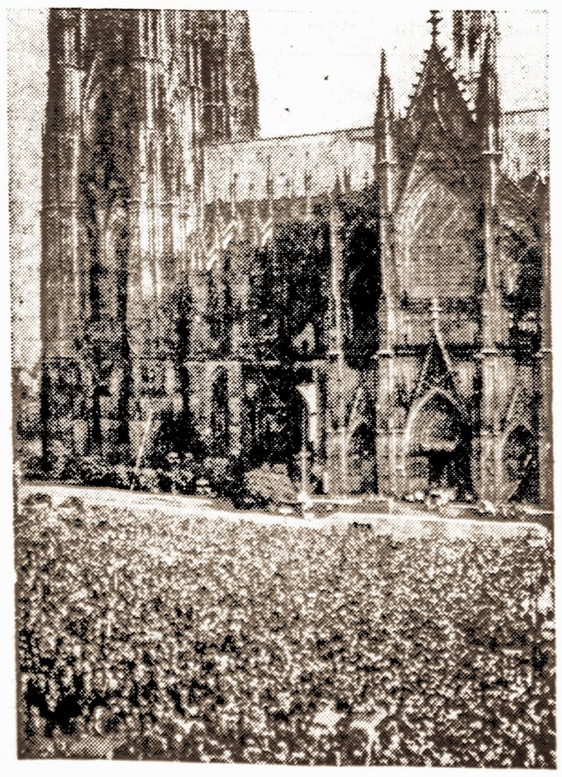

Silezijos vokiečių sąskrydis Koelne

DAR NETURI PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO?

Nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūrę greitai susirasi lietuvių kolonijį, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, Žinyne rasite smulkiai išaiškintą naująjį JAV Walter McCarran Imigracijos ir Pilietybės įstatymą, visų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškintą JAV mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami Žinyną jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomeninkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t.t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. Žinynas būtinai reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauti pas platintojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 St., New York 24, N. .

Kuprevičiaus atsisveikinimo koncertas

CHICAGO, ILL. — Pernai gruodžio mėnesį atvykęs Amerikon pianistas Andrius Kuprevičius per 8 mėnesius aplankė lietuvių svarbesnes kolonijas, jose turėjo piano koncertų ir visur buvo publikos ir muzikos kritikų sutiktas su geriausiais įvertinimais. Visur jo koncertai buvo perpildyti lankytojų. Dabar pianistas jau grįžta atgal į Argentiną, iš kur jis ketina išvykti koncertų kelionėn po Pietų Amerikos valstybes. Atsisveikinant su Chicagos lietuviais jam ruošiamas konceras rugsėjo 13 d. — Maria High School auditorijoj.

Neabejotinai ir šis paskutinis pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas — rugsėjo 13 — turės tokį pat dideli pasisekimą, kokį turėjo jo pirmasis koncertas praėjusių metų gale. V. J.

J. Daužvardienės, Lietuvos konsulo žmonos, iniciatyva, Vasario 16 sukaktis 1954 m. Chicagoje bus paminėta televizijos programoje, kuriai paskirta valanda laiko.

Vladas Jakubėnas, kompozitorius, lietuviu vargonininkų seime, Chicagoje, skaitė paskaitą apie lietuvių tautinę muziką.

Lietuviai Australiioi

Mount Gambier miestelyje per ketverius metus įsikūrė apie 50 lietuvių. Iš 12 šeimų 10 jau turi arba baigia statyti nuosavus namus. Mieste veikia didelė lietuvių lentpjūvė, baldų dirbtuvė, valgykla. Vienas lietuvis nusipirko didelį gyvulių ūkį. Trys lietuviai yra miško eksploatacijos kontraktoriai. Miškuose ir prie akmenų uždirbama iki 20 svarų grynais į savaitę.

J. Jonušaitienė čia sudarė tautinių šokėjų grupę, kuri net miesto burmistro kviečiama parengimams. Tos apylinkės australai labai gerbia lietuvius ir mėgsta lietuviškas dainas.

Gambler kapinėse palaidotas vienintelis lietuvis. Vincas Jakimavičius, žuvęs motociklo katastrofoje. Ant jo kapo stovi paminklas su įrašu:

"Jei grįši, lietuvi, pasakyk Tėvynei, kad aš ją mylėjau."

● Pabaltiečiu spaudos konferencijos Hamburge atgarsiai vokiečiu spaudoje yra keliuose laikraščiuose, dedamos žinios, kad pabaltiečiai reikalauja savo kraštams laisvės ir kad Pabaltijo Valstybių Taryba memorandumu kreipiasi į UN, reikalaudama šiu kraštų nepriklausomybės atstatymo.

REIMANN & BRESSE
Didžiausia vokiečių baldų prekyba
AUKŠTOS KOKYBĖS BALDAI
Didelis baldų pasirinkimas 7-niuose aukštuose
Baldai miegamiesiems, valgomiesiems kambariams, salionams virtuvėms ir t.t.
1495 3rd Ave. (Tarpe 84 ir 85 gatvių)
Tel. RE 4-7040—41 New York 28, N. Y.
Atidaryta 9-6 kasdien, 9-9 šešt.

Tel. Hampton Bays 2-0329
OLIVER TWIST INN
Restoranas-Baras-Viešbutis Atlanto pakrantėje
Paul Zorlanda ir sūnus, sav.
Prie Shinnecock Light, Hampton Bays, L. I.,
SOUTHAMPTON, L. I., N. Y.
Traukiniu LRR iš Penn stoties New Yorke, Brooklyne ar Jamaica, automobiliais Sunrise Highway (Route 27, Jericho Turnpike (Route 25) iki Riverhead ir iš čia Route 24 South iki Hampton Bays.

A. VIENUOLIS
KRYŽKELES
romanas
Gaunamas pas spaudos platintojus arba leidykloje PATRIA, P. O. Box 1291, Stamford, Ct.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
730-2 E. Moyamensing Ave
Tel. Howard 8-0596
Philadelphia, Pa.

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Established 1889

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00
Advertising Rates on Application

SAVAITĖS ĮVYKIAI

Kinijos ir Korejos komunistai Jungtinėms Tautoms praneša, kad "apie 400" sąjungininkų belaisvių atsisakę grįžti namo. Pranešime taip pat sakoma, kad šių atsisakiusių grįžti namo belaisvių tarpe esą 135 amerikiečiai ir anglai...

Ar tai reiškia, kad jie, būdami komunistų nelaisvėje, sukomunistėjo?

Kol komunistai nepraneš jų vardų, nebus galima to patikrinti. Tuo labiau, kad komunistai taip pat praneša, jog belaisvėje yra mirę daugiau kaip pusantro tūkstančio sąjungininkų karių. Taigi, kas žino. Gal tie 400 atsisakiusiųjų repatrijuoti jeina į tą mirusiųjų skaičių.

Visi karai, įskaitant ir Korėjos, yra ekonominio gyvenimo ir jo galybių išdava. Vadinamų ideologinių karų niekad neįvyko. Bet faktas, kad atsiranda karių, kurie atsisako grįžti į savo tėvynę, rodo, jog komunistai Korėjos karą mėgino paversti tokiu. Priešingu atveju, tie "400", jeigu tiesa, ka komunistai skelbia, niekados neatsisakytų grįžti namo. Tai yra "ideologinio" karo, arba, tiksliau apibudinus, komunistų propagandos aukos.

Tuo pačiu kartu negalima sakyti, kad dešimtys tūkstančių korėiečių ir kinų, atsisakiusių grįžti namo, būtų tapę "ideologinio karo" aukomis. Kiek mums žinoma, sąjungininkai arba Jungtinės Tautos niekad nedarė pastangų šiaurės Korejos ar Kinijos belaisvius palenkti į savo pusę. Žmogaus perauklėjimu arba jo dvasios prievartavimu užsiimėja tik totalitarinių valstybių vyrai. Taip buvo pačiu Vokietijoje, fašistų Italijoje, taip dabar yra komunistų Rusijoje ir jos satelitų valstybėse. Šimtmečiais žmogus kovojo su šiais prievartautojais ir, atrodo, dar ilgai kovos.

Morokos sultono Sidi Mohammed ben Youseff ištrėmimas į Korsikos salą rodo, kad Prancūzija tebevykdo seną, atgyvenusį savo amžių, kolonializmo politiką. Deja, taip elgiasi prancūzai, kurie dar neseniai, vos praeitame kare, patys savo kailiu patyrė, ką reiškia svetimųjų šeimininkavimas. Bet B prancūzai, kurie politinių laisvių idėjomis yra užkrėtę ir kitas tautas, deja, turi trumpą atminti. Taip yra ne tik Morokos, Tunisijos, bet ir kitų Prancūzijos kolonijų bei protektoriatų atveju.

Kaip jau sakyta, prancūzai, patys savo kailiu patyrę nacių okupacijos žiaurumus, kitų tautų laisvės troškimo nenori surrasti. Ir šiandien dar negalima namiršti, kaip antrojo pasaulinio karo metu generolo de Gaulle kariuomenė įsiveržė į Siriją "sukilėlių malšinti". Faktinai, tada tie "sukilėliai" kovojo už tokią pat nepriklausomybę, kokios de Gaulle ir jo kompatriotai buvo neteke, ir siekė atgauti.

Grįžtant prie Morokos, tiesa, prancūzai savo poelgi su sultonu teisina grėsusiais vidaus neramumais ir net civiliniu karu, kurio tuo būdu jie norėję išvengti. Bet tai yra Morokos ir morokiečių reikalas, kaip lygiai nuolatiniai Prancūzijos vidaus neramumai, streikai ir t.t., yra pačių prancūzų reikalas.

Bet, šiuo atveju kitaip galvoja Parvžius, žūt būt, pasiryžęs išlaikyti savo imperiją. Šiuo atveju prancūzams nedrįsta priešintis net anglai su amerikiečiais, išėję prieš arabų bloko protestą Jungtinėse Tautose. Prancūzai net grasino pasitrauksią iš Jungtinių Tautų, jeigu Morokos byla bus keliama šioje sesijoje.

O tuo tarpu Vakaruose skundžiamasi sovietais...

MUMS RAŠO

Gerbiamas Redaktoriau,

Gegužės 29 d. Tamstos vedamajame laikraštyje, kaip aš supratau, buvo priminta mano byla kariuomenes reikalu. Esu Tamstai labai dėkingas paminint mano bylą ne sausai formališkai, bet kiek daugiau tolerantiškai, logiškai ir objektyviai.

Prie progos tektų paminėti, kad š.m. gegužės mėn. 26 d. mūsų lietuvių dienraščiai, Draugas ir Naujienos, jau nebuvo objektingi ir iš jų trumpų pareiškimų susidarė vaizdas visuomenėje, kad aš be apeleciniai esu kaltas. Tuo tarpu kai kurie amerikietiški ir lenkiškai laikraščiai Chicagoje, primindami patį teismo sprendimą, rado galimumo parašyti ir mano pateisinimus kiek tai leido aplinkybės pasakyti teisme. Net vienas laikraštis deda straipsnį, pavadinta "Užsispyręs lietuvis". Taigi Chicagos svetimoji spauda buvo tikslesnė ir nuoširdesnė, negu mūsų dienraščiai. Atrodytų, lyg Chicagoje gyventume prieš 1904 metus.

Iš tikrųjų, naujokų patikrinimo ir ėmimo komisijoje buvau net du kartu ir visas tikrinimo procedūras buvau atlikęs. Tik galutinėje stotyje, kur man buvo pasiūlyta priimti naują priesaiką, aš pareiškiau, kad jos priimti negaliu, nes esu pasižadėjęs būti ištikimas savo tėvynei (yra dokumentas) ir nenoriu nustoti pilietybės su visomis numatomomis ir nenumatomomis pasekomis. Pilietybę laikau neesant pirštine, kurią galima būtu keisti pagal metu sezona, o antra, kol laisvojo pasaulio didžiosios valstybės nepripažįsta Lietuvos Sovietų Rusijos dalimi, kol laisvame pasaulyje oficialiai veikia Lietuvos konsulatai ir Lietuvos skirti įgaliotiniai, Lietuvos pilietybės išsižadėjimas yra žemas ir neprotingas dalykas. Kol mano byla dar yra neužsibaigusi, smulkesniu informacijų apie ja aš vengiu.

Visokiomis progomis šūkaujame dėl mūsų valstybės atstatymo, turime prie svetimų vyriausybių savo krašto įgaliotus ministerius, konsulus, rezistenciją, o savo piliečių nykimo taip ir nepastebiame (vadai be kariuomenės!).

Prie progos norėčiau priminti, būtent, kas turės nužymėti mūsų valstybės sienas? Aišku, tik mūsu kariuomenė. Iš kur sudarysime jaunesniųjų karininku kadrus? Juk svetimu kariuomeniu karininkų mokyklu durys mūsų išsimoksliusiam jaunimui yra užtrektos (š. m. Karys nr. 4, psl. 86). Tas klausimas dėl karininkų komplektavimo glaudžiai siejasi ir su dabar siūlomais projektais organizuoti okupuotų kraštų tautinius dalinius.

Ši mano laiška, p. Redaktoriau, prašau priimti ne kaip vieša mano nusiskundima, bet tik kaip padėka Tamstai dėl mano bylos objektyvaus priminimo, mūsų jaunimo tragiškos padėties ir trumpa informacija. Gal tragizmas būtų ir mažesnis, jeigu būtu kryžiaus karas prieš komunizma, bet šiuo metu ir per radarą jo nematyti.

Kartu siunčiu penkiu dolerių "Money orderį" Vienybės prenumeratai ir prašau man siusti laikrašti.

Su pagarba,

A. J. Rumša

Chicago, Ill.

BALUTĮ IŠTIKO ŠIRDIES SMŪGIS

Min. K. B. Balutis, Lietuvos Pasiuntinys D. Britanijoje, išvykęs trumpam laikui į Prancūziją, liepos 21 d., ištiktas širdies smūgio, staiga labai rimtai susirgo. Jis pargabentas namo, kur yra nuolatinėje gydytoju specialistų priežiūroje. Gydytoju nuomone, teksią ilgesnį laiką gydytis ir nutraukti bet kuri darbą.

LATVIJA VĖL BUS LAISVA, SAKO WALTER BADELL SMITH

Valstybės sekretoriaus pareigas einąs Walter Badell Smith reiškia užuojautą Latvijai dėl jos pasiuntinio Washigtone Feldmanio mirties.

Dėl Latvijos pasiuntinio Washingtone Julijaus Feldmanio mirties, Valstybės Sekretoriaus pareigas einąs Walter Bedell Smith pasiuntė Latvijos Diplomatijos šefui, Latvijos ministeriui Londone, Karliui Zariniui šitokį užuojautos pareiškimą:

"Su ministerio Feldmanio mirtimi, Sovietų Sąjungos laikinai pavergtoji Latvija neteko didžio patrijoto ir uolaus kovotojo už pastovią tautos laisvę ir nepriklausomybę.

Jungtinės Valstybės niekados nepripažino Latvijos prievarta įjungimo į Sovietų Sąjungą, nes mes tikime, kad teisė į laisvę ir nepriklausomybę negali būti brutalios jėgos pažeidžiama.

Dėka tokių patrijotų, kaip Feldmanis, Latvija vėl bus laisva.

Ministeris Feldmanis buvo jaunas vyras, kai jo šalis laimėjo savo nepriklausomybę. Jis išaugo kartu su laisva Latvija.

Per tuos stebinančio augimo metus Latvija įrodė, kad ne žmonių skaičius, ne plotas ir turtai daro tautas didžias, o jų dvasinė ir moralinė stiprybė bei jų meilė laisvei.

Šiomis savybėmis ministeris Feldmans buvo gausiai apdovanotas.

Mums visiems teikia paguodos ir didesnės stiprybės tas faktas, kad jo paliktiej narsūs tautiečiai pasižymi tomis pačiomis savybėmis.

Latvija neteko savo sūnaus, tačiau niekados nemirs dvasia, kuria jis taip ištikimai ir kilniai įkūnijo savyje.

Latvija, su savo tautos stiprybe ir dvasia, Dievo padedama išgyvens šias tamsias tautinio pavergimo dienas, kad vėl užimtų savo teisėtą vietą

VELIONIS JULIJS FELDMANS

suverenių ir laisvų Europos tautų bendruomenėje."

Perduodamas žinią į Lietuvą, Amerikos Balsas pastebėjo, kad šis ypatingas pareiškimas latvių tautai patvirtina mintis, kurias Vasario 16 dienos proga Lietuvai ir Estijai pareiškė pats Valstybės Sekretorius Dulles. Jis tada nurodė, kad, nepripažindama Baltijos valstybių inkorporavimo, Amerikos vyriausybė reiškia žmonių nusistamą kad teisė turi tvarkyti santykius tarp tautų, didelių ir mažų. Ministeris ta proga prisiminė, kad šie metai turi ypatingos reikšmės lietuvių tautai, kaip sukaktuviniai Lietuvos Valstybės tarptautinio pripažinimo metai. "Prieš 700 metų Mindaugas buvo vainikuotas pirmuoju Lietuvos karaliumi" — savo pareiškime pabrėžė tada Dulles.

Vliko autoritetas ir šmeižtai

Niekam nepaslaptis, kad Vlikas savo autoritetą pastoviai smukdo ir su kiekvienais atenančiais mėnesiais ir metais tremties lietuviškoje visuomenėje vis labiau išsišakoja apatija ir nepasitikėjimas. Kaikurių viešai deklaruojami vienybės, aukštos moralės ir visų jėgų įtempimo laisvės kovai reikalingumo šūkiai dažnai virsta tuščiom frazėm, nes jie patys per užpakalines duris tuos šūkius paverčia muilo burbulais.

Tai jaučia ir mato ne tik tie, kurie stovi arčiau kaikurių vadinamųjų veiksnių veiklos ar domėjęs tais tariamos lietuviškos vidaus politikos klausimais, bet ir tie eiliniai patriotai lietuviai, kuriems visokios kombinacijos, falšyvi vadavimai ir kitoks miglų pūtimas yra toli nuo galvos ir širdies. Jie supranta ir rūpinasi tik vienu aiškiu reikalu: visų pastangos ir darbas tik laisvės kovai. Tačiau jei to viso trūksta — sustabdyti apatijos augima ir atstatyti pasitikėjimą yra labai sunku.

Todėl plačioji visuomenė nors ir gražiausias žodžiais keltum Vliko autoritetą aukštybėsna, juo nepasitiki ir plyšys tarp tų, kurie tariasi vadovauja laisvės kovai ir tų, kurie turėtų tą kova visokeriopai remti, yra nemažas ir rodas nuolatinę tendenciją didėti.

Mūsuose yra įprasta tas visas negeroves ir bėdas suversti ant kantrios visuomenės galvos. Girdi, mes dirbame, veikiame, aukojamės, o jie vis maištauja, trukdo ir mus neremia. Man atrodo, jog toks visuomenės apkaltinimas yra mažiausiai nesusipratimas. Kaip toji visuomenė nebūtu pasiskirsčiusi ir skirtingai begalvotų apie atliekamus veiksmus, — ji visa tačiau pripažista vyr. visuomeniškai politinio organo reikaligumą, jei tas organas, žinoma, savo pa-

HENRIKAS ŽEMELIS

grindiniu uždaviniu stato ne grupinius interesus, kovą dėl nesamos valdžios ir kompetencijų, bet visą energiją nukreipia į pagrindinį tikslą. **Iseina, kad visas santykių nustatymas ir pašlyjusių Vliko reikalų atstatymas priklauso ne nuo visuomenės, o tik nuo pačio Vliko ir jį sudarančių grupių centrų.**

Apvertus reikalą iš kitos pusės ir į jį pažiūrėjus Vliko akimis gaunasi vėl priešingas vaizdas. Visos tos painiavos kaltininkais jau laikomi ir toji pat visuomenė, ir Vliko padirbti ir pavadinti separatiniai judėjimai, ir taip pat spauda, kur, laimei, dar ne nevisa apsnūdusi ir apsikrėtusi aneminėm bacilom, bet nuolat ir nuo pat pirmųjų tremties dienų nurodo visus Vliko trūkumus ir taip konkrečius būdus tai nenormaliai būklei pataisyti.

***

Keista ir liūdna, kad mūsų vadovaujančiuose postuose esą žmonės ir kai kurios aiškiai dominavimo siekiančios grupės iki šiai dienai negali perprasti demokratišku galvojimu ir, svarbiausia, nenori suprasti visų tų didžiųjų demokratijos principų, kuriais remiasi betkoks visuomeninis, politinis ir kultūrinis bendradarbiavimas ir darbas. Jei jie kartais ir pakalba apie tuos principus ir parodo savo tariamą supratimą, tai tik tiek, kiek tai reikalinga tautiečiams pamulkinti.

Gi jų darbai ir veiksmai žvgiuoja senu tamsiu užmačių keliu. Taip su pamėgimu linksniuojamas tų vadinamų demokratų buv. Lietuvoje režimas yra tik menkas niekas prieš tas dabartines vadinamas užmačias, šmeižtus, insinuacijas ir kitus gražiais žodžiais nevertus minėti darbus, kuriuos atlieka tokie asmenys ir tokių garbingų institucijų nariai, **jog visai su pagrindu reiktų pasiūlyti jiems pasimokyti visuomeninių santykių moralės ir etikos nuo abėcėlės, o dar kai kuriems — nuo katkizmo...**

***

Jei kaimynas apkalba kaimyną, jei moterėlė apkalba klebonėlį, jei draugas pasijuokia iš nedraugo raudonos nosies, jei pagaliau visuomenės veikėjas apšmeižia savo konkurentą, tai vis, sakoma, natūralu, gyvenimiška, bet ir tai retas kuris tokius žmones užgiria. Tačiau jei jau vadovaująs asmuo ar visa politinė grupė užsiima pastoviomis insinuacijomis ir šmeižtais jiems nepatinkamų organizacijų ir asmenų ir visus tuos nepatikrintus gandus perduoda svetimiesiems, kaip "kaltinamąją" medžiagą, o savieiems vėl atgal perduoda, kaip pirmųjų užmetimą, nors dokumentaliai įrodoma, jog visa tai buvo sufabrikuota tik savo tariamų politinių priešų sunaikinimui — pavadinti tai tarptautiniais žodžiais būtu permaža, nes čia jau turime reikalą su aiškiu ir apgalvotu nusikaltimu. **Ir dar blogiausia, kad visi tie šmeižtai liečia ne tik atskirus asmenis ar organizacijas, bet ir pačius gyvybiškai svarbiausius mūsų laisvės kovai veiksmus.**

***

Toli nereikia ieškoti faktų. Nelabai seniai iš Vliko sluoksnių pasklido nauja šlykščių insinuacijų ir šmeižtų banga prieš LRS. LRS, kuri jau nuo seno dirba konkretų darbą, kuri pirmoji pakėlusi balsą prieš esamus laisvės kovos darbe nenormalumus, pabrėžtinai siekusi bendradarbiavimo ir gyvybiniame laisvės kovos sektoriuje sutarimo — to paties Vliko vardu tapo apšmeižta.

Reikalo svarbumas neleidžia patiektį kai kurių smulkmenų ir dokumentų, **bet jau šiandien yra aišku, kad Vlikas, o ypačiai jo krikdeminių grupių atstovai, nenorį jokio bendradarbiavimo, sutarimo, visų jėgų apjungimo laisvės kovai, o nuo pat savo veiklos pradžios siekia viską ardyti, sabotuoti ir drumsti vandenį tol, kol visa laisvės kova nueis separatiniais keliais, arba iš tos kovos beliks tik eilinis partinių ambicijų patenkinimas ar nusi bankrutavusių politikierių kromelis.**

***

Kiekvienam turi kilti klausimas: ar jau yra įeita į aiškų akligatvį, ar dar yra kokia išeitis? Ar tęsime dabartinį košmaro laikotarpį iki galutino nusibankrutavimo, ar susiimam, persitvarkom, atsinaujinam ir sujungtomis jėgomis vykdome kovojančio krašto uždėtą pareigą? Kiekvieno sąžinė sako, kad turime gelbėtis iš tos nelemtos emigracinės ligos, nes dar ilgesnis buvimas toje nepakenčiamoje atmosferoje gali išauginti naujus puslaukius. Iš moralės dėsnius ir patį svarbiausį tremties uždavinį paversti niekais.

Todėl pirmoj eilėj turi pakelti balsą prieš tuos visus nenormalumus pati visuomenė. Turi įvykti bent laikinis rolių pasikeitimas, nes jei Vlikas pats nesugeba susitvarkyti — turi kas nors kitas paraginti ir įsikišti. Turi pagaliau įvykti laukiamoji visuomenės konferencija, kuri apsvarstytų visus tuos klausimus ir nustatytų tvirtus rėmus ateičiai.

Kiek tai liečia LRS, nei ankstyvesnieji Vliko pasmerkimai, nei dabartiniai šmeižtai nepakeičia jos nusistatymo tvirtai vykdyti pasiimtus uždavinius ir ramia sąžine stebėti tuos keistus mūsų tremties gyvenime reiškinius. LRS, nuo visų politinių kombinacijų atsiriboja, nes ji turi tiesu ir aiškų kelia, tačiau jei ta kelią pastoja šmeižtai ir kiti tolygūs veiksmai — LRS yra priversta reaguoti.

TRUMPAI ir AIŠKIAI

SIMAS URBONAS

Kai su velniu riešutaujama... – O laikai! O papročiai! – Žemiau kritikos.... – Neterškime svetimųjų įšdraskyto savojo lizdo.

KOMUNISTINĖS imperijos sąmokslininkai nė per nago juodymą nėra atsisakę nuo savo pagrindinio tikslo **—pasaulinės revoliucijos.** Kas to nesupranta arba nedaug kreipia į tai dėmesio, kas Maskvos "bonus" laiko Rusijos vyriausybe, o ne sąmokslu prieš visą likusįjį demokratinį pasaulį — tas galį labai žiauriai nukentėti.

Pagrindinio savo tikslo Kremlius siekia fanatišku atkaklumu, globaliniu maštabu, šėtonišku lankstumu, pasinaudodamas tiek bendromis aplinkybėmis, tiek besikeičiančia tarptautine politine situacija.

Jie be paliovos šaukia apie taiką, o patys dieną naktį pilnu garu kala ginklus. Jie vakarų demokratijas vadina bjauriais kapitalistais, imperialistais, šnipų lizdais ir karo karštligės kaltininkais, tuo tarpu sovietinėje didvalstybėje keletas milijonų kompartiečių valdo apie 200 milijonų vergų. Panaikinusį privatinę nuosavybę, Kremliaus klika sukūrė grubiausios formos kapitalistinę sistemą, kurioje nuskurdusioms proletariato masėms "caras ir viešpats" yra sovietinė valdžia. O ta "valdžia" yra visagalė, nes prie darbo prirakintiems savo piliečiams gąsdinti, išnaudoti ir juos sunaikinti — naudoja visu rūšių policiją ir net kariuomenę.

Sovietų Rusijos šnipinėjimo tinklas neįžvelgiamais siūlais yra apraizgęs visą pasaulį, o ir JAV didžiausios karinės paslaptys taip pat greitai pasiekia Kremliaus sąmokslininkų ausį....

***

Su šiokios rūšies velniu Jungtinėms Amerikos Valstybėms likimo buvo lemta išeiti drauge "riešutauti", kovojant ir nugalint hitlerinę Vokietiją ir jos sandarbininkus antrojo pasaulinio karo laukuose.

Ilgainiui, priešą nugalėjus, buvome žiūrovai karo laimėtojų paskubomis surežisuotos tragikomedijos, kurios vardas "Nuernberg". Tenai buvo teisiami nacinės Vokietijos sukelto ir pravesto karo kaltininkai. Vakarinių demokratijų vyriausiųjų teisėjų tarpe taip pat išdidžiai kiurksojo ir stalininės Maskvos imperijos kariškieji magnatai. Vadinas, tikrieji hitlerinės sistemos mokytojai dabar vaizdavo garbingus teisėjus, kad visiems laikams papasmerktų karą, kaip priemonę tarpvalstybiniams ginčams spręsti. Tuo tarpu jie patys, sovietai, yra didžiausi visos žmonijos taikos priešai, visų pastarųjų karų, revoliucijų ir samyšių tikrieji kaltininkai. Net tas pats buvęs nacinės Vokietijos užsienių politikos vairuotojas von Ribbentrop, save teisindamas, anuomet Nuernberge paklausė: "Ar Augščiausiam Tiesmui yra žinoma, kad 1939 m. Londoną griovė mūsų bombonešiai, varomi geriausiu ru iškuoju benzinu"?...

***

Po penkerių metų Sąjungininkų Nuernberge vokiečiams surengto teismo viešpačiai, rusiškieji kolegos, pasiuntė apie dešimt divizijų šiaurės korejiečių, kad užpultų pietinę Korėją...

ŠIS tik ką "pasibaigęs" karas Amerikai kainavo 24,965 karių gyvybes (tai maždaug visa taikos meto Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė) ir daugiau 15 bilijonų dolerių...

Nežiūrint į visa tai, su tuo pačiu velniu "riešutaujama" ir toliau, tikintis gražiuoju susitarti... Ir štai, š.m. rugpiūčio 12 d. mūsų planetą supurto dar vienas vandenilio bombos sprogimas. Šį kartą jau rusiškosios...

Kuriuo būdu su raudonuoju velniu bus riešutajauma toliau, ir kokie riešutai pradės byrėti ant mūsų galvų, — parodys netolima ateitis.

Keisčiausia, kad ne tik nepasmerkiami Korėjoje sukelto karo kaltininkai, bet kai kas prisispyręs siūlo juos pakviesti net prie derybų stalo...

O laikai! O papročiai...

***

SIEKIANT pigaus populiarumo savo bendraminčių tarpe, gal įšliejant nesuprantamą pagiežą religijai, — randame negražių pavyzdžių ir savybėje.

Prieš keletą savaičių vienas lietuviškųjų savaitraščių katalikybės itaką mokyklose palygino tam pačiam velniui, vieną pavadindamas raudonu, kitą juodu. Žinoma, panaši nesąmonė nebūtų verta bet kokio dėmesio. Tik nesuprantama, kodėl tas savaitraštis ir pats save palygina raudonajam velniui? Juk jeigu, sakysime, jo, savaitraščio, ideologinė srovė atstovaujama ir Amerikos Lietuvių Taryboje, kurioje Lietuvos išlaisvinimui dirba ir krikščioniškos ideologijos srovė, tai, vadinas, su ja ALTe bendradarbiaujama. O jeigu bendradarbiauji su kokiu nusikaltėliu ar net "juoduoju velniu", tai ir pats nusikalsti, ir pats tokiu esi...

MŪSŲ spaudoje grubiai nuskambėjo žinia, apie vieną kleboną, kuris suparodijavęs Lietuvos Himną, mūsų tėvynę pavadindamas "peštukų žeme"... Tiesa, Himną yra kiek panašia parsme panaudojęs ir mūsų didysis prisikėlimo dainius Maironis. Bet tai buvo kiti laikai, kita prasmė, kitos aplingybės.

Čia reikėtų visiems prisiminti seną posakį: "Kas savo lizdą teršia, tą iš lizdo meta."

4 psl

"PAVOGĖ LENINĄ IR STALINĄ...."

Bolševikmetį ir jo rinkimus prisiminus

Sovietai, okupavę Lietuvą, sugalvojo 1941 m. sausio mėnesį išrinkti atstovus į Aukščiausią Tarybą. Toje apylinkėje, kur aš gyvenau, jų žmogų iškvietė į apskrities centrą, ir paskyrė prekybos komisariato tarnybai. Neturėdami mūsų apylinkėje kiek rastingesnio komunisto, mane kaip nepartyvį, paskyrė rinkimų komisijos pirmininku.

Raudonais kaspinais papuošėme rinkimų salę, padarėme balsavimui būdeles, salėje iškabinome Lenino ir Stalino paveikslus. Taip pat papuošėme rinkimų būstinę ir iš oro pusės pakabinome Lenino ir Stalino paveiklus. Viska atlikome pagal gautas instrukcijos.

Atėjo balsavimo diena. Kas valanda reikėjo pranešti į valsčių, kiek nuošimčių balsavo. Valsčius pranešinėjo į Panevėžį, tas į Kauną, o šis į Maskvą. Bebalsuojant, įėjęs vienas pilietis staiga sušuko: "Pavogė Leniną ir Staliną." Iš karto nesuvokėme, ką tai reiškia. Pasirodo, nuo rinkimų būstinės nuplėšė Lenino ir Stalino paveikslus. Nenorėdamas, kad "nusikaltėliai" pakliūtų, tariau: "Rinkimų būstinės negalime apleisti, nes, ko gero, dar balsus išvogs. Reikia surasti patikimi žmonės, kurie saugotų balsus."

Kol suradau žmones, kol juos paskyriau pareigoms ir paaiškinau pareigų reikšmę, bei atsakomybę, praėjo daug laiko. O nuplėšusieji paveikslus per tą laiką spėjo pasislėpti. Tada su kitu komisijos nariu išėjome ieškoti "piktadarių." Taip jų ir nesuradome.

Nors specialios "padvados" važinėjo po kaimus ir silpnuosius bei ligonius rinko ir vežė balsuoti, nors paskirti žmonės su mažomis urnomis ėjo iš trobos į trobą, vis dėlto balsavo tik 42%. Mes norėjome, kad visų balsuotojų bent 51% susidarytų, nes bijojome priekabių. Tarp tų 42 proc. balsuotojų buvo įmesta visokių balsų: laikraščių iškarpų, kortelių su įvairiais prierašais ir t.t.

Pagal komunistinę sistemą, kandidatų buvo tiek, kiek reikėjo išrinkti, tik vienas sąrašas, ir tas pats rinkėjų subraukytas.

Pasibaigus rinkimams, skambina iš apylnkės vykdomojo komiteto ir klausia, ar nereikia atsiųsti policijos apsaugai, vežant balsus. Mes, atsisakę policijos globos, nuvežėme balsus su vienu komunistu, kuris laike pirmojo pasaulinio karo buvo patekęs vokiečių nelaisvėn ir iš ten grįžo sukomunistėjęs.

Pagyrė mus, kad pirmieji atvežėme balsus, kad esame uolūs stachanoviečiai. Specialiai atsiųstas iš Panevėžio komjaunuolis pradėjo skaityti mūsų atvežtus balsus. Suskaitęs paskelbė, kad balsavo 99,-7%. Kaip rinkimų komisijos pirmininkas, aš negalėjau su tokiu nuošimčiu sutikti ir todėl tariau: "Mūsų komisija irgi skaitė ir rado, kad balsavo tik 42%. Esu mokytojas, mokinu vaikus aritmetikos ir manau, kad mūsų apskaičiavimas yra tikslus."

Komjaunuolis rūsčiai kažką sumurmėjo ir pasakė, kad jo apskaičiavimas teisingas. Tada jo paklausiau: "Ar visoje Lietuvoje taip balsavo?" "Taip".— atsakė jis. "Jei taip, tai jūsų apskaičiavimas beabejo teisingas", — pastebėjau.

Važiuojant namo paklausiau savo palydovą komunistą, ar matei, ar girdėjai? Jis atsakė: "Netikėjau ir nemislijau, kad taip gali daryti." Tai jis pakartojo bent tris kartus. Jam, kaip idėjiniam komunistui, buvo sunku suprasti tokie balsavimai ir jų rezultatai. Jis buvo paniūręs ir nieko nekalbėjo.

Taip Lietuva rinko atstovus į Aukščiausią Sovietų Sąjungos Tarybą. Balsavo "99,-7%", nes toks balsavimę nuošimtis iš anksto buvo nustatytas.

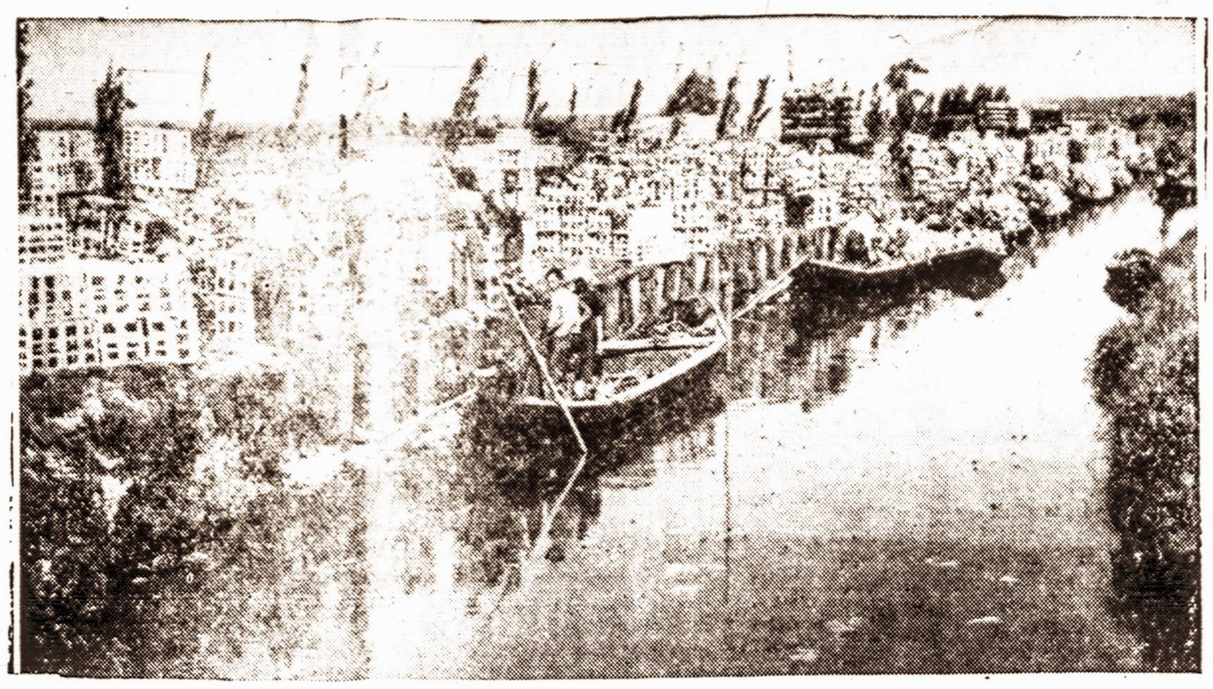

Šiaurės Prancūzijos darbininkai netoli Saint Omer krauja daržoves

KUR GYVULIAMS GERIAU, NEGU ŽMONĖMS

Rusai mokysis lietuviškai?

Vilniaus radijas rugpiūčio 16 d. praneša, kad valstybinė pedagoginės literatūros leidykla nemėgsta okupantų rusų kalbos ir nenoriai jos mokosi, rusai, matyti, yra priverčiami patys mokytis lietuvių kalbos.

Susirinks Lietuvos aukščiausioji taryba

Vilniaus radijas rugpiūčio 14 d. paskelbė LTSR aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininko J. Paleckio ir sekretoriaus Naujalio pasirašytą įsaką apie aukščiausios tarybos 4-sios sesijos sušaukimą Vilniuje, rugp. 21 d.

Parvažiavę iš Maskvos ir ten gavę naujų instrukcijų, Lietuvos bolševikinės valdžios pareigūna dabar 'apšvies" savo mažesnius vadus ir liaudį. Bet to, Lietuvos aukščiausioj taryba turės formaliai tvirtinti visus pastarųjų metų, ryšium su Berijos nuvertimu įvykdytus, gausius pakeitimus tarybinėje valdžioje.

Amnestija — blofas

Kaip ir buvo galima laukti, savame krašte ir užsienyje taip išgarsintas sovietų amnestijos įstatymas pasirodė tikras blofas.

Kaip nurodo britų ekspertai Rusijos reikalams, amnestijos įstatyme nėra sąrašo tų dekretų ir įstatymų, kurie buvo pateikti aukščiausiajai tarybai tvirtinti. Ir apie baudžiamojo statuto švelninimo reformas Maskva jau nebeužsimena, nors kovo 28 d. sovietų liaudžiai buvo pažadėta tą kodeksą reformą paskelbti jau už 15 dienų.

Britų ekspertai priejna išvados, kad Kremlius jau nei nėbemanąs sušvelninti policinį ir teismų režimą.

ŽINIOS IŠ ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS

Sniečkus dar išsisuko

Kaj griuvo Berija, buvo galima laukti, kad suklups ir ilgametis Berijos draugas Lietuvoje — Sniečkus. Bet jis, matyti, pavedė po peiliu kitus savo bendrininkus, šį kartą pats dar išsisuko ir vėl sėdėjo aukščiausios tarybos sąlėje Maskvoje.

Nuo liepos 13 d. Tiesoje, Lietuvos kompartijos vyriausiame organe, už redaktorių pasirašo jau ne G. Zimanas, bet redaktoriaus pavaduotojas P. Griškevičius.

20 namų kolūkiečiams, 400 pastatų kiaulėms...

Vilniaus radijas rugpiūčio 11 d. giriasi, kad šiemet bus perduota kolūkiečiams 20 "puikiai įrengtų namų". Pirmieji 10 esą jau baigiami. Tuo tarpu kiaulėms esą jau baigiami apie 400 pastatų.

Kai Lietuvos žemės ūkyje dirba ir gyvena milijonas ar daugiau žmonių, pastatymas jiems 20 namų yra tikras pasityčiojimas. O kokia yra tikrovėje ta kolūkinė statyba, Tiesa 160 numeryje pavaizduoja, rašydama, kaip Skaudvilėje žlugdoma statyba:

"Pernai rajono kolūkiuose statybos planas buvo įvykdytas tik 5-10 proc."

Kitoje vietoje iš to paties Skaudvilės rajono rašoma:

"Visi tvartai tamsūs, be grindų."

Nemakščių kolūkyje statybinė medžiaga buvusi panaudota kurui...

Nesėkminga pjūtis

Jei Vilniaus radijas šienapjūtės ir javapjūtės metu nuolat gyrėsi "viršytomis normomis", tai kompartijos vyriausias organas Tiesa beveik kiekviename numeryje bara vietinius pareigūnus dėl trūkumų, vykdant pjūties darbus.

Pranešimai iš vietų parodė, kad daug kur tie darbai vyko nepaprastai lėtai. Maža ką padėjo ir išgarsintoji "mechanizacija", kai traktoriai ir kombainai sugedę stovi laukuose ar net dar iš rudens neremontuoti stovi MTS kiemuose. Kaikur mašinos neveikė nei šienapjūtės, ir javapjūtės metu, ir kolūkiečiai turėjo su plikais dalgiais eiti į laukus.

Ir darbo drausmė, matyt, gerokai pašlijusi. Kolūkiečiai atrodo, sovietinės valdžios mažai beklauso. Anot Tiesos, kai kur trečdalis kolūkiečių neina į laukus.

LIETUVIAI PASKENDĘ BEVEIK LAUKINIŲ PABĖGĖLIŲ TARPE

Dr. Aleksandras Narvydas yra vienas paskiausiai atvykusiųjų iš Vokietijos. Mūsų pra-šomas, jis sutiko keliais bruožais apibudinti Vokietijoje likusiųjų mūsų tautiečių gyvenimo sąlygas. Jis rašo:

Kaip žinote, 1951 metų gale IRO nustojo veikusi. Visi pabėgėliai perėjo vokiečių administracijos žinion. Stovyklų skaičius buvo labai sumažintas. Münchene buvo likusi Schleissheimo pabėgėlių stovykla. Ties ja ilgiau sustosiu. Tai buvo išvykštybė tikra ta žodžio prasme. Gyveno joje apie 3000 įvairių tautybių žmonių, iskaitant ir vokiečius, sudarėsius mišrias šeimas su DP. Vyravo slavų ir kalmukų žmonės. Buvo baisiai nešvaru.

Iki praeitų metų galo, dar ir šių metų pradžioje, tenai gyveno apie 100 lietuvių. Lietuviai jautėsi blogai, nes kitų tautybių žmonių nešvara būdavo sunkiai pakeliama. Man pačiam teko kurį laiką tenai pagyventi, nes, grįžęs iš savo laivų tarnybos, negalėjau taip greit gauti privataus kambario. Kai man reikėjo registruotis vokiečių įstaigose, jie nenorėjo tikėti, kad aš tikrai Schleissheime gyvenu. Tik kiek vėliau man galutinai paaiškėjo, kodėl. Taip buvo slėgianti aplinka ir toks primityvus gyvenimas, kad žmogus galvodavai už kokias gi nuodėme tave Dievas nubaudė, kad reikia taip gyventi.

Ties mano langu beveik kasdien vykdavo muštynės, peštdavosi vyrai arba moterys savo tarpe. Reguliariai kas naktį, apie 1 mą valandą, grįždavo girtas, kalmukas, mano kaimynas, ir imdavo mušti savo žmoną ir vaiką.

Tame kambaryje, kur aš gyvenau, buvo gyvenęs kažkoks žulikas. Jisai matyti, nebuvo išsiregistravęs iš vokiečių įstaigų, todėl vokiečių policija nuolat eidavo į mano kambarį jo ieškoti.

Tą dieną, kai stovyklų gyventojai gaudavo iš vokiečių labai menką bedarbių pašalpą, restoranuose, kurių Schleissheime buvo daugiau negu reikia, skambėjo rusiškos, ukrainiškos arba lenkiškos dainos (retkarčiais įsimaišydavo ir lietuviška). Pinigai taip ir nepasiekdavo badaujančios girtuoklio šeimos.

Aš daug kartų galvodavau, kad lietuvių gyvenimas Vokietijoj būtų geresnis, jeigu jie nebūtų paskendę kitų, beveik laukinių, pabėgėlių tarpe, kurie nieko nebojimu erzina vokiečius, taip gerbiančius tvarką ir švarą.

Lietuviai, žinoma, turėjo gerą vardą. Pas mane ir kitus lietuvius užeidavo stovyklos administratoriai ir jų santykiai su mumis būdavo nupoširdūs.

Pasilikusieji lietuviai yra arba ligoniai, arba užkliuvę dėl politikos, nepagrįsto skundo arba nesusipratimo.

Likusiųjų tarpe yra įvairių profesijų žmonių. Daugelis jų baigę aukštąjį mokslą

Kaip tie likusieji jaučiasi? Argi visų pamiršti ir apleisti (nurašyti į nuostolius?) Jie neturi vilties šviesesnei ateičiai. Jie gauna maždaug 15-20 dol. per mėnesį bedarbio pašalpos. Jokio darbo jie negali gauti, nes vokietis yra taip išauklėtas, kad darbą duos pirmoj eilėj tik vokiečiui.

Šį pavasarį vokiečiai pabėgėliams pastatė naujų butų. Schleissheimo stovykla buvo ištuštinta ir dalis žmonių perkelta į švarias ir žmoniškas patalpas. Tačiau buvo atsitikimų, kad žmonės prašėsi paliekami stovyklose, nes jie rėjo nė tų 5 arba 10 nuomai sumokėti.

Lietuviai turi savo mokyklas", kuriose šeeš po pietų vaikučiai mok vo tėvų kalbos. Šiaip lankyti vokiečių mokyk

Yra, kaip žinote, I Gimnazija, vienintelė joj. Ji aukštai pastatyta slo atžvilgiu, pripažista vokiečių įstaigų. Mokini žinau ar visi) gauna iš kos lietuvių po 20 dol. į si. Tai jų pagrindinė mos. Prisideda ir Balfa maistu, pinigais, rūbai čiau, tos jų pajamos bai mažos.

Neveltui mes savo m mėgstame vadinti vargo kyklomis (nors vargo tame ir be mokyklų). kaip gydytojui, krinta mokinio pajamų kuklu aš bijau, kad tie vargo kyklų entuziastai nes tų tokio pat likimo, ko susilaukę jų vyresni nešą savo sunkią dalį joj. Dėl tų "vargo mo jie dar Lietuvoj yra ga les plaučiuose.

Dr. Aleksandras Na

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE BALTUS

Liepos mėnesį vokiečių spaudoje buvo gausu straipsnių Lietuvos ir Pabaltijo klausimais. Tokių žinių ir straipsnių pasirodė keliomis serijomis.

Hamburgo spaudos konferencijos atgarsis buvo eilėje didžiųjų ir mažesniųjų provincijos laikraščių skiltyse skelbiamos žinios apie pabaltiečių memorandumą Jungtinėms Tautoms, jų reikalavimus laisvės ir nepriklausomybės savo kraštams.

Tuo pačiu laikotarpiu kiti didesnieji laikraščiai deda straipsnius keliose skiltyse, iš dalies pirmuose puslapiuose: Hamburger Echo, Esslinger Zeitung, Donau Kurier, Offenburger Tageblatt, Tagesspiegel Berlin. Antraštėse rašoma "Freiheitskettenreaktion", "Das bittere Ende der baltischen Staaten", Trau, schau, wem...", "Leindensweg der baltischen Staaten."

Kai kurie vokiečių laikraščiai atžymi Maskvos radiofono Pabaltijo tarybinių respublikų 13 metų sukakties minėmiją. Ilguose sovietų spaudos ir radiofono komentaruose kalbama apie tai, kad sovietų pagalba šios trys Pabaltijo respublikos "suklestėjusios ekonominiu ir kultūriniu požiūriu."

Liepos pabaigoje vokiečių spauda skelbia apie JAV kongreso sudarytąją septynių narių komisiją Pabaltijo valstybių sovietinei okupacijai tyrinėti.

Basler National Zeitung ilgesniu straipsniu pavaizduoja "Lietuvos tragišką likimą".

Hamburge išeinantis vokiečių pabėgėlių laikraštis Das Pommernblatt rašo apie Latvių - Lietuvių Vienybės pirmininko p. J. Bračs apsilankymą Bund der vetriebenen Deutschen įstaigoje ir jo pasitarimus tarp vokiečių pabėgėlių ir pabaltiečių žymesniųjų žmonių apie rytų Europos būsimą tautinę ir valstybinę santvarką.

Heimatstimme liepos mėn. laidoje ilgesniais straipsniais rašo apie pabaltiečių federacijos siekimus, apie mirusį Dr. P. Jakubėną, baigia Krėvės-Mickevičiaus atsiminimus apie Maskvos derybas ir duoda kelias Eltos žinių bei Vliko atsišaukimo ištraukas. Tokiu būdu žymią laikraščio turinio dalį sudaro straipsniai ir žinios iš lietuviškų šaltinių.

JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS

Jeronimo Cicėno VILNIUS TARP AUDRŲ, didžiulė apie 570 pusl. knyga, vaizduojanti Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių vargus ir kovas už savo teises lenkų okupacijos metu. Knyga iliustruota Vilniaus ir Vilniaus krašto vaizdais, su žemėlapiais, gausi apybraižomis, intriguojanti aprašymais, būtina kiekvienam, besidominčiam Vilniaus problemomis. Knygos kaina 5.00 dol., su kietais viršeliais 1 dol. daugiau.

Luigi Pirandello PIRMOJI NAKTIS, pagarsėjusio italų rašytojo ir Nobelio premijos laureato novelių knyga. 121 psl. kaina 1.50 dol.

Prosper Merimee KOLOMBA, žymaus prancūzų klasiko romanas iš žiaurių vandettos (kraujo keršto) papročių nusiaubtos Korsikos vaizdais ir žiauraus gyvenimo spalvingumu, 221 psl., kaina 2.25 dol.

VISOS ŠIOS KNYGOS GAUNAMOS LEIDYKLOJE IR PAS MŪSŲ KNYGŲ PLATINTOJUS

TERRA

748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

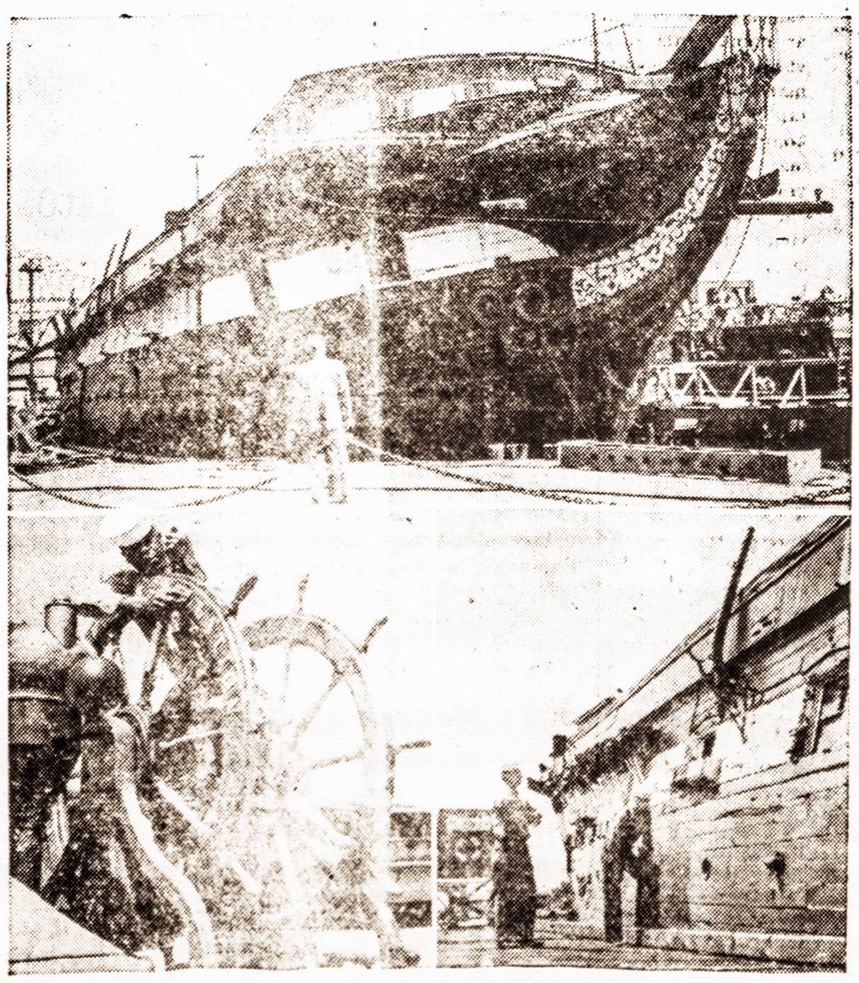

Kai pasene Amerikos laivai išeina iš apyvartos...

VILNIUS TARP AUDRŲ KNYGŲ RINKOJE

"Vilnius tarp audrų", laukta Jeronimo Cicėno ga, jau pasirodė knygų je. Tai didžiulis apie 5' veikalas, gausiai iliuost su Vilniaus planu ir V krašto žemėlapiu, dail. giaus viršeliu ir aplank dėjas rašo, kad dalis įrišta į kietus viršelius. abejonės, kad tai vien tingiausiųjų knygų mi migracijos literatūroje, tu tai didžiausias ir id sias Terros leidinys.

Jeronimas Cicėnas – nietis rašytojas ir žurn vienas pirmųjų fronto kovotojų lenkų okup metu, o kartu ir aštri na, ir dabar besisieloja tik Vilniaus, bet ir visai džiausiais mūsų ben reikalais. Kyga de žmonai ir dukrelei, bet minklinis veikalas Vilniaus kovoje krit kentėjusiems ir varg lietuviams, o taip pat telė knyga, Vilniaus kra tuvių vargus ir okupan kų priespaudos metodu danti visiškame nuogu

O kova, kaip kiekvie matysime iš šios knyg vo sunki, kieta ir aštri spauda ir lenkinimo reiškėsi visose gyvenim tyse: ir mokykloje, ir čioje, ir spaudoje, ir k niame gyvenime. Visa rašoma įdomiai, šukreč pumu, uždega pasidid broliu vilniečių ryžtu ir lumu, o kartu didžiu pavyzdžio patriotizmu.

Manome, kad netruk ras platesnių ir išsa knygos vertinimų, betg dabar esame tikri, kad ga yra vienas dižiausių šų mūsų kovoje už Vil

J.

KO LAUKIAMA KNYGŲ RINKOJE

Prosper Merimee "Kolomba", Luigi Pi novelių knyga "Pirmoj tis" ir Jeronimo Cicėn nium tarp audrų" knyg kla Terra baigė vasar ną.

Artimiausi leidykos darbai — dr. V. Sru "Lietuvos istorija", Vin vės "Rytų pasakos" ir golio "Mirusios sielos". sios sielos" jau atspa rišykloje, abi kitos paruoštos spaudai ir rinkoje pasirodys rugs spalio mėnesiais.

Iš kitų knygų, dar turinčių išeiti iš spaud Balio Sruogos "Milžino smėj", Jono Aisčio "La žmogus" ir Liudo Dovy pysaka jaunimui "Nak Grigo Ratais". Leidyk mačiusi dar prieš Kalėd tes suskubti išleisti dv kų knygas jaunimui: Si lietus" ir "Verkiantieji niai", kurių pirmąją ili dail. R. Viesulas, o dail. A. Kurauskas.

Sporto GYVENIMAS

Redaguoja KĘSTUTIS ČERKELIŪNAS

EUROPOS FUTBOLO RINKTINĖS PROBLEMA

Spalio 21 d. Londone numatomos išskirtinės futbolo rungtynės tarp Anglijos ir FIFA sudarytos Europos kontinento rinktinių. Antrąją rinktinę sulipdyti nėra lengvas uždavinys ir dėl jos sudėties jau eilė mėnesių pasisako europinė sporto spauda.

Tarptautinis sporto žinių biuras, ISK, atsiklausė devynių valstybių vyraujančių sporto laikraščių ir iš tų pasisakymų gauname tokią rinktinę:

Zeman (Austrija(, Young-Cox (abu Skotija), Boszik (Vengrija) — Posipal (Vokietija) — Cajkovski (Jugoslavija), Basora (Ispanija) —Kocsis (Vengrija) — G. Nordahl (Švedija) — Puskas (Vengrija) — Zebec (Jugoslavija).

Jei anglai sugalvos žaisti D. Britanijos vardu, tuomet abu skotų gynikai, aišku, turės būti pakeisti. Į jų vieats turės būsi kandidatai yra Hanappi (Austrija), Marche (Prancūzija), be to, dar Nielsen (Danija).

Iš kitos pusės, abejotina, ar Vengrija sutiks duoti savo žaidikų. Neigiamu atveju, vietoj saugo Boszink įsiterptų Hanappi (lygiai geras gynikas, kaip saugas), o puolime figūruotų Mitc (Jugoslavija) ir J. Hansen (Danija).

Daugiausia neaiškumų yra sukėlusi kairiojo sparninio pozicija, kur Zebec kandidatūrai smarkūs konkurentai yra Praest (Danija) ir Nyers (Vengrija). Abu šie žaidikai dabar gyvena Italijoj, kaip geraj apmokami profesionalai. Beje, Nyers prieš keletą metų yra viešėjęs New Yorke, kai gastroliavo Milano Internazionale vienuolikė. Neužimirština, jog į vidurio puolikus siūlomas Nordahl jau eilė metų, kai žaidžia taip pat Italijoj.

Galutinis rinktinės sudarymas yra patikėtas komisijai, kurią sudaro Lotsy (Olandija), Barreau (Prancūzija) ir Nauscr (Austrija).

Vienas žymiųjų futbolo menedžerių Ukrainczyk perša tokią kontinento rinktinę: Zeman, Gianessi (Prancizija) — Happel (Austrija), Boszik-Posipal - Brinek (Austrija), Budai II (Vengrija) - Puskas - Nordahl - Kocsis, Gainza (Ispanija. Be to, menedžeris siūlo surengti bent pora treniruotės pobūdžio rungtynių ir palaiko Nausch nuomonę, kad anglų jų pačių ginklais neimanoma nugalėti (čia galvojama apie WM sistemą).

ŠEŠTADIENĮ FUTBOLAS

Rugpiūčio 29 d. Lietuvių SK pirmoji vienuolikė žaidžia draugiškas rungtynes su Swiss FC (DAFB augštosios lygos vicemeisteris). Vieta—Eintracht Oval, Astoria. Pradžia 5:30 val. Nuo 3:30 val. rungtyniauja abiejų komandų rezervinės.

Besiruošdami pirmenybėms, kurios pradedamos rugsėjo 13 d., mūsiškiai futbolininkai numato turėti dar vienerias draugiškas rungtynes. Priešininku numatyta DAFB augštosios lygos komanda Brooklyno DSC. Rungtynės įvyks rugsėjo 5 d., greičiausia, jau mūsiškių aikštėj — New Farmers Oval, Middle Village.

SPORTO ŠVENTĖ

Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto Rytų apygardos komiteto posėdyje nutarta rudenį Brooklyne surengti lietuvių sporto šventę. Programoje numatyta: futbolas, krepšinis, lengvoji atletika, stalo tenisas. Plačiau bus pranešta vėliau.

KRONIKA

— Kazys Brazauskas, veteranas futbolo darbuotojas, vadovavo sportui bej žaidimams pranciškonų surengtoj berniukų stovykloj Kennebunk Port, Me. Per 80 vaikų mėnesį praleido gamtoje.

— Vytautas Graužinis pasitraukė iš New Yorko Lietuvių SK reikalų vedėjo pareigų. Jo vietą užėmė valdybos kandidatas Bronius Garunkštis, kuriam talkininkauja Kazys Kreivėnas.

— Vytautas Saldaitis, įvairiašakis sportininkas, kol kas yra vienintelis iš New Yorko, kuris vyksta į III-sias Lietuvių žaidynes Chicagoje kaip aktyvus dalyvis.

— Kazys Krivickas prie New Yorko Lietuvių SK, valdybos pavedimu, pradeda telkti klubo rėmėjus.

— Naujuoju DAFB prezidentu išrinktas Willi Herkert (German Hungarian SC). Ligi šiol šias pareigas ėjęs August Steur nesutiko būti perrenkamas. Herkert paskutinėje valdyboje yra buvęs pirmuoju viceprezidentu.

Gloria de Haven

TRUMPAI

● Pati pirmoji Amerikos rinkimų diena laikoma 1789 m. sausio 7, nes tą dieną Jurgis Washingtonas buvo išrinktas JAV prezidentu.

● Voras, vadinamas juodąja našle, yra nuodingas ir todėl pavojingas, bet jis nepuola žmogaus, jeigu šis jam nieko nedaro.

● Napoleono laikais Prancūzijoje buvo paplitęs įprotis įplaktį vištos kiaušinių į vonią, einant maudytis.

● Naudojant atominę energiją, galima sukėlti dirbtinę šiaurės pašvaistę arba aurora boerealis.

● Pačios pavojingiausios vandenyno audros esti potvynio metu. 1900 m. Galvestone tokios audros metu žuvo 6,000 žmonių.

● Yra buvę atsitikimų, kad rykliai mėgina pulti žmones, stovinčius jūros krante.

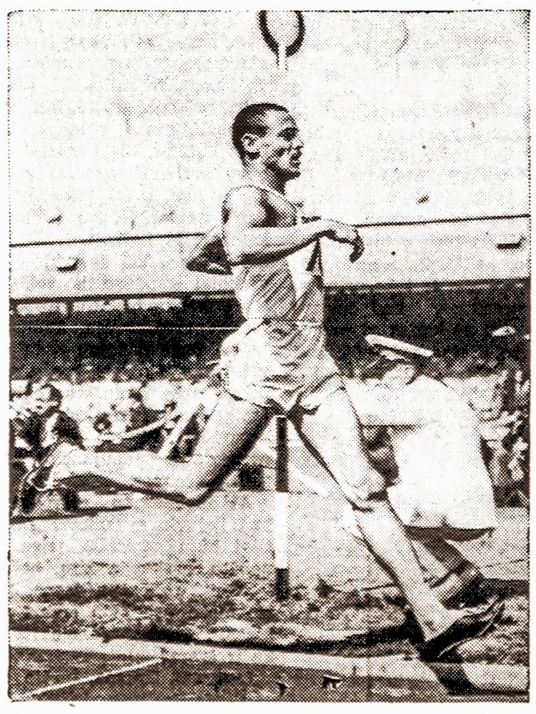

Amerikietis Mal Wihtfield Londono žaidimuose laimėjo greito bėgimo rekordą, nubėgdamas 880 jardų per minutę ir 61 sekundę.

JAU ŠIMTAS METŲ KAI MOTERYS GLOBOJA JURGIO WASHINGTONO DVARĄ

Mount Vernon, George Washington namai, Virginijoje kaip paminklas, buvo išsaugotas ateinančioms kartoms vienos amerikiečių moterų draugijos. Tos moterys buvo tiek kuklios, jog daugelis dar ir dabar mano, kad šį dvarą ant Potomac upės kranto globoja federalinė vyriausybė.

Tačiau šiais metais "The Mount Vernon Ladies Association of the Union" paslaptis yra atidengiama visiems lankytojams (praėjusiais metais jų buvo daugiau nei milijonas). Paslaptis atidengiama minint tos draugijos 100 metų veiklos sukaktį.

Washingtonas jau 54 metai buvo palaidotas, kai susirūpinta išsaugoti jo namus. Tuo laiku jo dvaras, kadaise turėjęs 8,000 akrų, buvo pasidalintas tarp jo palikuonių. John Augustino Washington, Jr., Prezidento brolio proanūkis, valdė patį dvarą. Tačiau remontas ir nuolatiniai lankytojai jam tiek įkyrėjo, kad jis pasiūlė dvarą pirkti federalinei valdžiai. 1853 m. pirkimu niekas nesidomėjo, nors vėliau federalinė vyriausybė pradėjo saugoti istorinius paminklus ir vietoves.

Tačiau tuo laiku raudonplaukė Anna Pamela Cunningham iš Pietų Carolina, pusiau invalidė, bet su nepalaužiama valia, pradėjo didžiulį vajų, norėdama išgelbėti dvarą ir likusius 200 akrų. Vajus buvo pradėtas su laišku, kuris 1953 m. gruodžio 3 dieną buvo išspausdintas The Charleston Mercury. Jis buvo adresuotas "Pietiečių Ponioms" prašant sumesti pinigų fondui, kuris galėtų nupirkti Mount Vernon kaip "a monument of love and patriotism."

Atsakymas buvo spontaniškas. Aukos pilte pylėsi. 1858 metais Draugija, kuri buvo specialai įkurta, nupirko Mount Vernon už 200,000 dol.

Dar rejkėjo ištisų metų, iki "The Ladies" atstatė Mount Vernon Rūmus taip, kaip jie buvo Washingtono laikais. Sode vėl gėlės ir daržovės. Buvo atstatyta virtuvė, skalbykla ir rūkymo pastatai, batsiuvio dirbtuvė ir tvartai. Washingtono baldai ir daiktai buvo surinkti ir susigrąžinti į savo vietą.

Šimtmetinės parodos centrą sudaro Miss Cunningham portretas. Parodoj randame ir jos garsųjį laišką laikraščiui, Mount Vernon nupirkimo dokumentus, senuosius žemėlapius ir kitus istorinius dokumentus. Vienas tokių popierių —kvita kalifornieciams už jų 3,000 dol. vertės auką.

DĖDĖS BALAMŪTO PAMOKSLAS

Malenkovas prisipažino, kad Sovietų Rusijoje tebeviešpatauja skurdas. Tik dabar jis praregėjo... Daugiau, kaip po 35 metų... Taigi, kas buvo tie, kurie iki šiol taip gyrė tą bolševikinę santvarką — neregiai, ar melagiai?

Šiandien Rusijoje viskas suvalstybinta: fabrikai, dvarai, kaimai, vienkiemiai ir žmonės. Ūkiai paversti vadinamais kolūkiais arba kolchozais. Taip, daugiau kaip 35 metai visi dirba, pluša. Bet štai Sovietų Sąjungos premjeras išeina į tribūną ir Aukščiausios Tarybos suvažiavimui praneša, kad ten visko trūksta: maisto,drabužių ir paprasčiausių reikmenų.

Bimbos, Pruseikos ir Andruliai savo laikraščiuose skelbia, kad viename Lietuvos kolchoze esą 50 karvių, kad daugiau kaip praeitais metais. Žinioje nepasakoma, kad tame kolchoze yra apjunkta dešimtys buvusių kaimų, arba šimtai vienkiemių, kur nepriklausomybės laikais buvo kelį šimtai karvių, kiaulių, tūkstančiai avių ir šimtai tūkstančių žasu bei vištų. Šiandieniniai kolchozų įnamiai neturi nė penikasdešimtosios dalies to, ką jie turėjo savarankiškai gyvendami. Kodėl? Kur tas turtas dingo?

Tik dabar, po Malenkovo prisipažinimo, mums aišku, kodėl bolševikai nepakelia geležinės uždangos ir nepasako: Jūs, ten kitose valstybėse, kapitalistų smaugiami, atsilankykite pas mus ir patys įsitikinkite, kaip mes čia laimingai gyvename. Tai būtų pati didžiausia, patį įtikinamaiusia komunistų propaganda.

Bet jie šitos propagandos priemonių negali panaudoti. O negali todėl, kad ten niekad nebuvo ito, kuo bolševikai gyrėsi pasauliui. Bolševikų santvarka buvo ir tebėra paremta šnipinėjimu, teroru, kalėjimais ir trėmimais. Sovietų Rusijoje šnipai šnipus šnipinėja. Ir tų šnipų ten milijonai. Šitie milijonai tranų Rusijoje viską suėda. Darbininkams tik graužtukai lieka.

Mano enciklopedija

K ū d i k i s : Mažas žmogus, kuriam neleistina elgtis taip, kaip jo tėvai elgėsi būdami jo metų.

D i p l o m a t a s: Mokytas melagis, kuris ne tik kitiems, bet ir pats sau dažnai meluoja.

P i k t u m a s: Priemonė priversti žmogų judėti.

B u č k i s: Pradžia galo viengungio gyvenimui.

Ž ą s i s : Paukštis, kuris vaikščioja kaip žmogus, plaukioja kaip laivas ir skraido kaip lėktuvas.

— Apie 60 milijonų Amerikos gyventojų neturi vonių ir jose nesimaudo.

NEMOKAMAI

Pamėginkite visi tie kurie kenčiate šiuos skausmus: REUMATISKUS, RANKŲ IR KOJŲ GĖLIMĄ BEI TIRPIMĄ. NEURALGIJĄ, NUOVARGĮ, DIEGLIUS. Jeigu jūs branginate savo sveikatą, tai tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą drauge su šiuo skelbimu, ir nemokamai gausite naujai pagerintos Deksnio Galingos Mosties. Pavartoję ją, po savaitės laiko, jeigu nesijausite sveikesni, grąžinkite mums likusią. Bet mes žinome: tūkstančiams padėjo, padės ir jums. Užtikriname pasekmes!

Yra senas ir teisingas priežodis: kas tepa, tas važiuoja. Todėl, jeigu nori važiuoti, tai tepk ir tepk su Deksnio Galinga Mostimi.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666
Newark 1, N. J.

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VYTAUTAS AVIŽONIS, M. D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. MUrray Hill 8-8077
VALANDOS: Susitarus kelv. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L.I.
Telef. Bay Shore 7-3710
Susitarus pirm., antrad., treciad. ir penkt. visą dieną ir šešt. tik iš ryto.

DR. F. M. BINTAKYS
91 Hanson Place
Brooklyn 17, N. Y.
STerling 9-5285
VALANDOS: nuoto 1 iki 4 ir Šeštadieniais nuo 3 iki 6 ir pagal susitarimą

PETER GUSTAITIS, Jr., M. D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I., N. Y.
VALANDOS: 2 — 5 popiet 6 — 8 vakare
Ketvirtadieniais ir šventad. tik susitarus
Tel. VIrginia 9-6125

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS: 9 — 12 ryte 1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. JANINA SNIEŠKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAylor 7-8231
VALANDOS: 1 — 7 val. susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždarvta.

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS: 9 — 12 ryte 2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

JOSEPH ZABNER, M. D.
AKIŲ GYDYTOJAS
35 E. 7tr Street
New York, N. Y.
VALANDOS: Trečiadienį ir šešt. 10—12 Pirm., Treč., Penkt. 6—8
Tel. OR 4-8038

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.
Buvęs Berlyno universiteto klinikų prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS — ELEKTROTERPIJA.
Nuo 10 val. ryto iki 6:30 v. p. p. Čia pat moterų ligų gydytoja
Priėmimo val. ntr., treč. ir penkt. nuo 10 val. ryto iki 6:30 val. vak.
New York 3, N. Y. (Tarp 2nd ir 3rd Ave) 220 East 12th St.
Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.
Pūslės, odos, kraujo, vidaus ligos ir nusilpimai. Nervai, glendos, užkietėjimai, vidiniai skauduliai.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

REAL ESTATE Albert M. Zillian (Žilinskas)
Nusibodo didmiesty gyventi? — Mes turime pardavimui namų, vasarnamių ir žemės sklypų gražioje gamtoje, po visą Long Island.
74 Main St., Northport, L. I.
Tel.: 2272 ir 108

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE (8th St. ir 1st Avenue) NEW YORK, N. Y. GRamercy 7-9765

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

Telefonas: EVergreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MIŠIUNAS IR SŪNUS EDWARDAS MIŠIUNAS SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užeiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti
Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

ANNA'S BEAUTY SALON
ANNA SEEBERG, sav. estų tautietė
Atidaryta 10—8 val. (antr. ir šešt. 10—5)
Plaukų garbiniavimas $7.50 ir daugiau.
Papuošimas antakių ir blakstienų
581 LEXINGTON AVE., NEW YORK 22, N. Y.
(Tarp 51 ir 52 St.) Telefonas PL 3-5967

PALANGA
Savininkės: Janina Brazinskienė ir Jonė Žukauskaitė
Vasarnamis, kaip Palangoje, prie atviros jūros, tarp pušų. Kambariai su valgiu arba su teise naudotis virtuve.
Vieta pasiekiama traukiniais iš New Yorko Penn stoties, arba autobusais bei automobiliais Route I-9 ir Route 35.
Prašoma rezervuoti iš anksto. Kainos prieinamos.
305 Park Place Ave., Bradley Beach, N. J.
Telefonas: Asbury Park 2-9126

TIKRAS LIETUVIŠKAS GINTARAS
AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS—SENOS IR NAUJOS MADOS
Puikiausias savo tėvynės atsiminimas,
Karoliai, auskarai, žiedai, apranksė, sagos ir t.t.
Užsakymai priimami paštu ir telefonu. Įstaiga atidaryta nuo 10 iki 6 val. v. 50 metų tik gintaru prekiaujama:
AMBER GUILD, LTD.
80-19 31 Ave. Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855

Still Time* to visit EUROPE
ideal weather
on a world-famous American Express escorted tour
*Departures from New York until SEPT. 20!
uncrowded
Book Now!
Each tour painstakingly planned . . . skillfully managed . . . attractively routed . . . to bring you the best of the Continent.
Your choice of Leading Ships and Airlines.
For complete information and literature on these Escorted Tours of Europe see
A. S. TREČIOKAS TRAVEL SERVICE
315 WALNUT STREET (kampas Adams St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArket 2-4867

PLEČIA PREKYBĄ

CHICAGO, Ill. — Fabijonas Mintautas ir Jonas Karvelis nupirko M. Zablocko knygyną, 3222 S. Halsted St. Knygynas ir toliau čia pasilieka. Be lietuviškų knygų, laikraščių ir žurnalų, taip pat yra leidinių kitomis kalbomis: anglų, vokiečių ir prancūzų.

Knygyne taip pat parduodama siuvamos mašinos, radijo priimtuvai ir kitokios prekės iš Europos. Karvelis sako, kad šioje naujoje prekyboje būsią ir tokių prekių, kurių visoje Amerikoje negalima gauti. Naujoji įmonė pavadinta "J. Karvelis Co." Abu bendrininkai yra energingi vyrai, todėl neabejojama, kad jie šią prekybą praplės. J. Karvelis šioje srityje yra žinomas dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų. Sekmės jiems. K. P.

Petras Sarpalius, kompozitorius, aplankęs Bostoną ir kitus miestus rytuose, taip pat viešėjo New Yorke.

● Vokiečių spauda liepos mėn. viduryje eilėje laikraščių per apsirikimą ėmė skelbti apie pabaltiečių gedulo dieną, minint 1941 m. liepos 14 d. deportacijas. Visos žinutės tokio pat turinio kaip Birželio 14 minėjimo balsai, tik per klaidą sukeitus birželį su liepos mėn.

Namai pardavimui

RICHMOND HILL: Puikus dviems šeimoms namas, 25x100 sklypas. 11 kambarių, aliejum apšildomas. **Abu butai tušti naujam savininkui.** Puikus pirkinys, tiktai du blokai nuo Lefferts Boulevard. Kaina tiktai $13,250.

PRIE WOODHAVEN: Parduodama puikus dviems šeimoms namas, 11 kambarių, šeši bus tušti naujam savininkui.

TURIME PIRKĖJŲ didesniems bei mažesniems žemės sklypams. Pageidaujama, kad būtų Long Islande, Westchester County arba šiaurinėje dalyje New Jersey valstybės. Galime gauti geras kainas, jeigu žemė tinkama. Pastatai nebūtini. Kas turite sklypą ir manote jį parduoti, kreipkitės pas **ORMAN & MICHELSON, 111-15 Jamaica Avenue, Richmond Hill, N. Y.**, arba telefonuokite VIrginia 9-0842. Liepos ir rugpiūčio mėnesiais raštinė uždara trečiadieniais.

ORMAN & MICHELSON
Real Estate - Insurance
111-15 Jamaica Avenue
Telefonai
VI 7-4111—FL 4-2729—VI 9-0842

PARDUODAMAS dviejų šeimynų mūrinis namas. Aliejaus šiluma. 11 kambarių. Penkis nuomoja lietuvių šeima, šeši tušti. Kreiptis: J. Andriuškevičius, 849 Hendrix St.,B'kl yn. GL 7-1481.

HELP WANTED FEMALE

PLAUKŲ ŠUKUOTOJA
Patyrusi. Visiems grožio saliono darbams. Pastovus darbas. Geras atlyginimas. Trumpos valandos. Malonios darbo sąlygos. Kreiptis:
DELORES BEAUTY SALON
117 Avenue U, Brooklyn
Tel. ES 2-0696

REGISTRUOTOS SLAUGĖS
Praktiškos slaugės. Privačioms pareigoms ir ligoninės darbui. Daug progų. Kreiptis:
UNITED MISSIONARY NURSES REGISTER
1239 Bedford Ave. Brooklyn
Tel. MA 2-1784

REIKALINGA MERGINA
Prosinimui rankų darbo skalbykloje. 3 ar 4 dienom savaitėje. Nuolatinis darbas. Geras atlyginimas. Kreiptis:
:5—65 84th St. Jackson Heights
Tel. IL 8-8625

FLOCKERS
ŠILKO TIKRINTOJOS
Nuolatinis darbas. Geras atlyginimas. Laisvos darbo sąlygos. Kreiptis:
MONARCH EMBLEM CORP.
808 Broadway (prie 11th St.)
N. Y. C.

REIKALINGA TARNAITĖ
Nuolatinė vieta — geras atlyginimas. Graži, maloni namų atmosfera. Puiki vieta tinkamai merginai arba moteriai.
Telefonuoti
HO 4-3536 — (prieš 10 v. r.)
arba ST 4-8760 (tarp 2 ir 5 p.p.)

OPERATORĖS
Patyrusios su Singerio siuvamomis mašinomis. Nuolatinis darbas. Geras atlyginimas.
Kreiptis:
30 Prince St. Brooklyn
Tel. UL 2-7219

REIKALINGA COUNTER-GIRL
Nuolatinis darbas drabužių valykloje. Kreiptis:
202 Elizabeth St. N. Y. C.
Tel. WO 6-3239

REIKALINGOS SINGERIO OPERATORĖS
Patyrusios. Darbas prie bliuskelių. Taip pat— MERROW OPERATORĖS. Patyrusios su Wilcox - Gibbs mašinomis. Nuolatinis darbas. Geras atlyginimas. Kreiptis:
PAULA FASHIONS
142 — 5th Ave. (prie 19th St.)
N. Y. C.

REIKALINGOS ATSIŪLĖTOJOS dirbti prie polo marškinių ir cardigans. Nuolatinis darbas. Geras atlyginimas. Puikios darbo sąlygos. Kreiptis:
ANITA SPORTSWEAR
120 East Broadway, N. Y. C.
Tel. RE 2-2988 (5 aukštas)

DU KAMBARIAI, atskiras įėjimas, šiluma, šiltas ir šaltas vanduo. Kreiptis vakarais šiuo adresu: 2Butas 19, 307 S. 3rd St., Brooklyn, N. Y.

MURTHA'S TAVERN – BARAS ir SALĖ
Prie Lake Ronkonkoma
RINKTINIS VYNAS—LIKERIAI—ALUS
PAVYZDINGA VIRTUVĖ
Daug vietos automobiliams pasistatyti.
Smithown Boulevard, Lake Ronkonkoma, N. Y.
Tel. ROnkonkoma 9-8528

NAUJAI ATIDARYTA GĖLIŲ KRAUTUVĖ
REGINA FLORIST
P. RASIMAS, Sav.
Patyręs lietuvis gėlininkas yra pasiruošęs patarnauti visais atvejais ir visomis progomis
Vestuviniai bukietai, korsažai, gedulo vainikai ir kitoks patarnavimas. Gėlių sėklos ir t. t.
GĖLĖS PRISTATOMOS Į NAMUS IR SALES.
522 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
STagg 2-7909

PIRMU KART NEW YORKE!
LIETUVIŲ GAMINAMAS ALUS
"BALTOJI MEŠKA"
Alus pristatomas į namus įvairiais kiekiais ir gaunamas geresnėse užeigose:
CH. J. MARMA
110 MESEROLE STREET,
Brooklyn 6, N. Y.
Tel. EV. 4- 6435
J. M. S. GINKUS, Jr.
495 GRAND STREET,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV. 4-9293
WEST HAVEN BEER & ALES, Inc.
146-152 So. 1st Street, Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV. 7-5471

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
(Kabaretas)
BARAS, RESTORANAS,
SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams etc.
Vyt. BELECKAS,
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

ACME LIQUOR STORE
SAM SAPEGA, Savininkas
DIDŽIAUSIAS IMPORTUOTO IR VIETINIO VYNO BEI DEGTINĖS PASRINKIMAS
Nuolaida perkant dėžėmis. Pristatoma į namus.
2110 Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. NA 8-4343

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

Tel. EVergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
68-38 Myrtle Avenue Glendale, N. Y.
68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.
60-04 Woddside Aenue Woodside, N. Y.
185-24 Horace Harding Bld. Fresh Meadows, Flushing
219 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
19 West Post Road White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

Telefonas: *EVergreen 7-7411*
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
KLEEN KOL COAL CO.
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

J. M. BUYAUSKAS
NAUJAI ĮRENGTA KOPLYČIA
22 DAVIS AVENUE, KEARNY, N. J.
Telefonas: KEarny 2-2588

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. **J. B. SHALINS**
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

MARCY FUNERAL HOME, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVE., BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Biznio telefonas **EVergreen 4-9672** Vedėjo rezidencijos **EVergreen 4-1913**
LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
Puiki salė išnuomojama baliams, banketams, vestuvėms, parėms ir kitokiems pokyliams.
JUOZAS ZAKARAUSKAS, vedėjas
280 UNION AVE., BROOKLYN, N. Y.

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
ĮVAIRŪS GĖRIMAI, PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 4-9533.

GLENN'S RESTAURANT & BAR
BARAS IR SALĖ
Muzika penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.
Armonistas Stasys Bagdzinskas
VIENA JAUKIAUSIŲ VIETŲ NEW YORKE
Kiekvieną atsilankiusį lietuvį sutinka pats savininkas
LIETUVIS CHARLES GLENN.
219 Second Ave., (Greta 14-tos gatvės) New York City
Tel. OR 3-9865

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8-9794
Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

CAPPIELLO KRAUTUVĖJE
Galite gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų rašomųjų mašinėlių, dūjomis bei aliejumi kurenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.
Jau 36 metai, kai Cappiello sąžiningai tarnauja visiems savo klijentams.
Visi Brooklyno ir apylinkės lietuviai perka Cappiello krautuvėje.
Cappiello krautuvėje gaunamos lietuviškos plokštelės.
CAPPIELLO KRAUTUVĖ
706 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-7848

PIRKDAMI BALDUS DIRBTUVĖJE JŪS SUTAUPYSITE 50 NUOŠIMČIŲ
(Parodę ši skelbima)
Mes kviečiame aplankyti mūsų minkštų baldų dirbtuvės parodą ir pasinaudoti šia proga.
Mes gaminame baldus pagal užsakymą ir individualų skonį, duodami penkių metų garantiją.
Niekur nerasite gražesnių, tvirtesnių ir geresnių baldų, kaip mūsų keturių aukštų dirbtuvėje.
Mūsų gamybos baldai lietuviams yra žinomi nuo 1928 metų. Dabar mes same pasiruošę patarnauti ir naujakuriams...
ATLANTIC UPHOLSTERY CORP.
(Prieš Williamsburg Savings Banką)
174 BROADWAY (Driggs Ave.) **BROOKLYN 11, N. Y.**
Tel. EVergreen 7-1954

DĖMESIO

Kviečiame vyrus ir moteris, senus ir jaunus, stoti į Lietuvių Išganymo Armiją (Lithuanian Salavation Army)

Reikalingi mokantieji skambinti pianu, grojantieji armonika, ar kitokiu muzikos instrumentu. Kreiptis kiekvieną sekmadienį 3 val. p. p. **543 Leonard St., Brooklyn, N. Y.**

Pirm. D. DIŠKEVIČIUS

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

WM. J. DRAKE
(DRAGUNAS)
85-03 Wareham Pl.
JAMAICA ESTATES 3, N. Y.
JAmaica 6-7272

KĘSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 7-4111

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate & Insurance
Paskolos namams
108-07 LIBERTY AVE.,
Richmond Hill, N. Y.
VI 8-2239

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

RUBBER STAMPS
GUMINES ir METALINES ANSPAUDAS
Didelis pasirinkimas Šriftu.
GRAVIRUOTAS IŠKABAS
Engraved Plastic & Metal Signs
Jonas Šneideraitis, vedėjas
TEL. BE. 3-6828
Concord Stamp 79 WARREN STREET NEW YORK 7, N. Y.

DABAR LAIKAS
Užsirašykite į auto mechanikų ir šoferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padedame gauti darbą. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities žinovai. Mokykla veikia nuo 1916 m.
L. TIKNEVIČIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
(Tarp 9-10 gatvių)
New York City

JONAS PATAŠIUS
Žiedai, laikrodžiai, jų taisymas, kosmetika ir religiniai dalykai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
Laikrodininkas
Taisomi ir parduodami laikrodžiai, žiedai, apyrankiai, auskarai ir t. t.
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių
$295 Prabangus ąžuolinis karstas, laidotuvių vežimas ir vienas limozinas į bet kurias vietos kapines. Jums kainuotų $495 tokios laidotuvės.
Bet Polako kaina — $295.

Su auklėlu apmuštu karstu pigiau kaip $185
Pilnas karstų pasirinkimas
Žemiausios kainos
Vis tiek, kur Jūs gyvenate, Polakas Jums gali patarnauti.
Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Alena Devenienė, SLA iždo globėja ir daugelio kitų mūsų organizacijų pareigūnė, išvyko į Washingtoną dalyvauti tarptautinės valstiečių sąjungos tarybos posėdyje.

Vyt. Alksninis jo grįžimo iš Korėjos proga buvo pagerbtas Maspethe. Šutkuvių pokylyje, kuris įvyko tėvų rezidencijoje, dalyvavo daugiau kaip 100 svečių.

J. Tubelienė, buvusio Lietuvos premjero našlė, dėstanti rusų kalbą jūrų karininkams Washingtone, šiomis dienomis išvyko į Europą atostogoms.

A. Višniauskas, buvęs suvėjų kontraktorius Brooklyne, dabar su šeima gyvenąs savo ūkyje netoli Kingston, N. Y., praeitą savaitę lankėsi New Yorke.

V. Civinskas, Terra knygų leidyklos savininkas Chicagoje, netrukus biznio reikalais žada lankytis New Yorke ir kituose rytinių valstybių miestuose.

Marijona Šukeikienė ir Amilė Dickson, vienybietės iš Bronx, N. Y., išvyko dviems savaitėms atostogų į Scranton, Pa.

Ir. Radzevičiūtė, keletą metų dirbusi Balfo raštinėje, pasitraukė iš tos įstaigos. Dabar Balfo centre liko tik du tarnautojai: raštinės vedėjas Minkūnas ir namo prižiūrėtojas Kulpavičius.

J. Mikuckis, poetas, su šeima gyvenąs Baltimorėje, rugsėjo mėnesio pradžioje žada aplankyti draugus ir pažįstamus New Yorke.

Pranas Makackis su šeima ir būriu draugų iš Hamden, Conn., svečiavosi Lapienės vasarvietėj Stony Brook, L. I.

J. Stukas praneša, kad dėl radijo inžinierių streiko, New Yorko WEVD stoties praeitą savaitę neveikė ir todėl jo vadovaujama radijo programa rugpjūčio 22 d. taip pat nebuvo perduota.

J. Šunskis, Vienybės ir kitų lietuvių laikraščių platintojas Amsterdam, N. Y., praeitą sekmadienį lankėsi pas giminės Brooklyne.

J. Juozaitis, Cook apskrities teismo sekretorius, ir J. Jakubauskas, mūsų korespondentas Chicagoje, atvyksta į rytines valstybes, kur jiedu viešės dvi savaites.

Edv. Pačėsa, mūsų bendradarbio K. Pačėsos sūnus, vienos didelės New Yorko įmonės pareigūnas, su žmona ir sūnum atostogauja Menderių ūkyje.

A. Grigaitytė, SLA tarnautoja, šiomis dienomis baigė vakarinę Irving High School.

Nora Gugienė buvo iškviesta į SLA centrą New Yorke, kur dabar vyksta valstybių draudimo departamentų atstovų revizija.

Al. Vitkauskienė - Merker, žinoma portretistė ir meno mokytoja New Yorke, atostogauja Pranės Lapienės vasarvietėj, Stony Brook, L. I.

KERSTENAS IR KIŽYTĖ IŠVYKO Į EUROPĄ

Rugpjūčio 21 d. laivu United States į Europą išplaukė kongresmonas Kersten su šeima ir Lietuvių Informacijų Centro direktorė Marijona Kižytė.

Kongr. Kersten, kurį kaip žinoma, Atstovų Buto pirmininkas J. Martin paskyrė Pabaltijo Tyrinėjimo Komisijos pirmininku, lankysis visoje eilėje Europos valstybių ir kelionėje mano užtrukti apie mėnesį laiko.

Iš Le Havre uosto, kongr. Kersten su palydovais pirmiausia vyks į Paryžių.

Lietuvių Informacijų Centro direktorė Marijona Kižytė, kuri tiek daug energijos ir darbo skyrė, kad rezoliucija Kongrese būtų priimta, ir šios kelionės metu talkininkaus kongr. Kerstenui.

Pažymėtina, kad Marijona Kižytė ne pirmą kartą į Europą vyksta Lietuvos reikalais. Po pirmojo pasaulinio karo su Amerikos lietuvių misija ji dalyvavo Paryžiuje įvykusioje taikos konferencijoje.

Kongr. Kersten ir Marijoną Kižytę išlydėti į laivą atvyko nemažas būrys lietuvių, kurių tarpe matėsi: Kižytės motina, brolis su žmona, Barbara Darlys, dr. Aldona Šliupaitė, Vincė Jonuškaitė, V. Tysliavienė, Izabelė Radzevičiūtė, P. Minkūnas, Stašinskai, Simutis, Jurgėlai, Vainauskas, Salomėja Čerienė - Mulks, Kersteno svainis, Fordham Universiteto profesorius, McKinney, Gen. Lietuvos Konsulas Budrys ir kt.

ISTORINĖS FILMOS LAPIENĖS VASARVIETĖJ

Ši šeštadienį, rugpjūčio 29 d., Pr. Lapienės vasarvietėje atvirame ore rodomos filmos bus daugumoje visai nematytos arba kai kurios tiktai mažai saujelei matytos. Jų turinį sudarys Amerikos lietuvių gyvenimo ir ilgų metų veiklos dėl lietuvio ir Lietuvos vardo Amerikos visuomenėje.

Lietuvos sportininkų atvykimas ir jų pasitikimas New Yorke ir Washingtone, Lietuvos skautų stovykla Washingtone, garsioji Baltimorė, jos vyrai, salė ir lietuviškas ąžuolas pasodintas Marylando sostinėje, Didžiojo N. Y. Lietuvių Diena 1937 m. (vyskupui Reiniui dalyvaujant), Lietuvių Diena New Yorko pasaulinėje parodoje 1940 m., Lietuviai "at war parade 1941 m.", 27-ji Pennsylvanijos Lietuvių Diena 1941 m., Jono Valaičio 10 Metų Radijo Piknikas 1943 m.

Tai dalis vaizdų prieš 10 metų ir daugiau, kada daugumas iš mūsų buvome žymiai jaunesni ir daug energijos turėjome. Kai kurių jau nebėra mūsų tarpe.

Iš Lietuvos vaizdų bus rodomi: 15 Metų Klaipėdos atvadavimo sukaktuvės (žuvusiųjų pagerbimas Klaipėdos kapinėse), Jakšto-Dambrausko pagerbimas Kaune, 1938 m. Įvykių vaizdai (iš incidento su lenkais, vaizdai iš demarkacijos linijos), Amerikos lietuviai atvyksta Lietuvon, Pirmyn Choras iš Chicagos, vilniečiai sportininkai atvyksta, Olimpijados vaizdų ištrauka (plaukymo ir jojimo rungtynės), Tarptautinė regata Klaipėdoje, pavasarininkų konferencija Kaune ir atlaidai Lietuvoje (Žemaičių Kalvarijoje.).

GRĮŽTA IŠ ATOSTOGŲ

Daugelis brooklyniečių, vasarojusių pajūriuose, kalnuose, paežerėse ir ūkiuose, iš lėto grįžta namo. Šią vasarą nemažai brooklyniečių savo atostogas praleido gražiame Menderių ūkyje, White Sulphur Springs, N. Y. Praeitą savaitę Menderių ūkyje ilsėjosi šie asmenys: Ginkai, Vainauskai, Ačėsai su sūnum, Abromaičiai, Kulbokienė, Povilanskienė, Jakštienė, Jukevičiai ir kiti. Beje, andai klaidingai buvo pranešta, kad Menderių ūkyje viešėjo Balčiūnas. Turėjo būti Baliūnas.

RUGSĖJO 8-OJI GREAT NECKE

Great Necko Lietuvių Bendruomenės valdyba rugsėjo 8-ją rengiasi paminėti rugsėjo 13 d., sekmadienį. Minėjimas įvyks Kasmočiaus salėje.

Programoje Vaitekūno paskaita ir meninė dalis, kurioje dalyvaus vietos Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas muz. Mykolo Cibo.

V. Pitkunigis, Maž. Liet. veikėjas ir Šviesos sambūrio pirmininkas, rugp. 28 d. išskrenda į Chicagą, o iš ten į Toronto Šviesos organizacijos reikalais.

PAJIEŠKOJIMAS

Aš, Joana Puodžiūnienė, pajieškau savo vyro Kazimiero Puodžiūno, nuo kurio buvau atskirta Lietuvoje 1944 metais liepos mėn. Vokiečių okupacijos laikais. Turintieji kokių nors žinių apie Kazimierą, prašomi ko greičiausiai pranešti mano advokatui K. W. Michelson, 111-15 Jamaica Avenue, Richmond Hill 18, New York, VIrginia 7-4111.

—Joana Puodžiūnienė

TRYS GRAŽŪS KAMBARIAI su baldais ir visa kita reikalinga apyvoka, išnuomojami šeimai arba pavieniams asmenims, švarioje rezidencinėje sekcijoje. Kreiptis: 88 Crystal St. (Tarp Liberty ir Glenmore Ave.), Brooklyn 8, N. Y. Telefonsa: TA 7-4590.

Lietuvės dalyvaus New Yorko parodoj

Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Klubas ir Moterų Vienybė globos lietuvių parodą šį rudenį įvykstančioje Women's International Exposition, New Yorke.

Šiomis dienomis Marijonos Strumskienės namuose įvyko Moterų Vienybės ir Pabaltijo Moterų Tarybos valdybų susirinkimas, kuriame buvo nutarta bendromis pastangomis surengti lietuvių parodą New Yorke.

Iki šiol lietuvių dalyvavimu toje parodoje rūpinosi Informacijų Centro direktorė Marijona Kižytė ir Barbara Darlys, o pereitais metais lietuviai iš viso nebuvo atstovaujami.

Sakyta Women's International paroda prasidės lapkr. 2 d. ir tęsis visą savaitę, iki lapkr. 8 d.

IŠ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ VEIKLOS

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos New Yorko skyriaus narių visuotiname susirinkime vienbalsiai perrinkta pereitais metais buvusi skyriaus valdyba: A. Mačiūnas — pirmininkas, B. Garunkštis — vicepirm., I. Gasiliūnas — sekretorius, J. G. Segevičius — kasininkas ir J. Valaitis — kasos sekretorius.

Studentų - inžinierių reikalams į valdybą papildomai išrinktas — stud. inž. J. Ulėnas.

Tame pačiame susirinkime, kaipo naujiena, buvo demonstruota techniška garsinė filma: "Automobilo motoras ir jo veikimas"

Dipl. inž. Kazys Audenis, The Rio de Janeiro Tramway Light and ower Co., Ltd., techninio skyriaus viršininkas, šiomis dienomis lankosi tarnybos reikalais JAV ir Kanadoje. Ta proga rugs. 4 d. (penktadienį) 7 val. 30 min. Baltic Freedom House, 131 E. 70th St. New Yorke įvykstančiame Am. Liet. Inž. ir Architektų S-gos skyriaus susirinkime darys pranešimą: "Lietuvių padėtis Brazilijoje ir elektros jėgainės Rio de Janeiro ir Sao Paulo miestų sistemoje."

Inž. K. Audenis studijas pradėjo Kauno Universitete ir 1928 m. išvykęs į Braziliją jas ten baigė.

Jo pranešimo pasiklausyti, o taip pat susirinkime dalyvauti kviečiami visi inžinieriai, architektai ir studentai inžinieriai.

K. Krulikas

NAUJAS KARYS

Naujausiame karių - veteranų žurnalo numeryje vėl gausu tiek istorinių, tiek karinių straipsnių, įdomių bolševikmečio atsiminimų, įvairių aktualijų, žinių, juokų.

A. Merkelis — Ryžto ir ištvermės galiūnai, Kostas R. Jurgėla — 1830-31 metai, Plk. Pr. Saladžius — Lietuvos Šaulių Sąjungą prisimenant, Birutė Grigaitytė - Novickienė — Lietuvių Seimą Petrapilyje prisiminus, Kpt. Sim. Urbonas —Raudonasis siaubas eina per Lietuvą... J. Noreika — Trys velniai (apysaka), D. Penikas — Inž. J. Sagevičius 70 metų, J. Sk-skas (p) — Gen. Mark Waine Clark ir jo laimėjimai, Jonas Dunčia — Kodėl krito vyriausias budelis Berija? ir k.

Žurnalo viršelį puošia lietuviškieji plieno sparnai, Dariaus - Girėno žygio dvidešimmečiui prisiminti.

VYKSTANTIEMS Į SKAUTŲ STOVYKLĄ

Stovykla įvyks rugsėjo 4-7 d.d. Eatontown, N. J., Dale's Drive-in vasarvietėje. Mašinomis važiuoti Route 35. Organizuotai išvykstama rugs. 4 d. 7:30 val. ryte iš Apreiškimo par. aikštės. Autobusas išeina iš Greyhound Bus stoties (50 gatv ir 8 Ave., Manhattan), 8:30 val. Stovyklos atidarymas —rugs. 4 d. 3 val. p.p. Rugsėjo 6 d., sekmadienį, 11 val. kun. Pakalniškis atlaikys Mišias. Tą patį sekmadienį 7 val. vak. įvyks baigiamasis laužas, į kurį kviečiama visuomenė. Stovyklos uždarymas bus rugs. 7 d. 12 val. Į New Yorką stovyklautojai grįžta rugs. 7 d. apie 8 val. vak. prie Apreiškimo par. bažnyčios. Vykstantieji autobusu privalo būti punktualūs.

Stovyklos vadovyvė

MIRĖ U. KUBILIENĖ

Uršulė Kubilienė, 75 m. amžiaus, gyvenusi 73-43 Grand St. Maspethe, mirė rugp. 24 d. Palaidota iš vietos lietuvių parapijos bažnyčios į šv. Jono kapus rugp. 27. Liko vyras Povilas, duktė p. Anna Carter, du anūkai ir giminės. Laidojo Ballas Funeral Home.

Velionė buvo Vienybės skaitytoja. Reiškiame užuojautos Poviluį Kubiliui ir jo dukteriai.

P. Armakauskas, siuvėjų kontraktorius, praeitą pirmadienį, ties Grand St. ir Union Ave., buvo užgautas sunkvežimio. Užgavimas, matyt, nepavojingas, nes sekančią dieną Armakauskas grįžo į savo dirbtuvę.

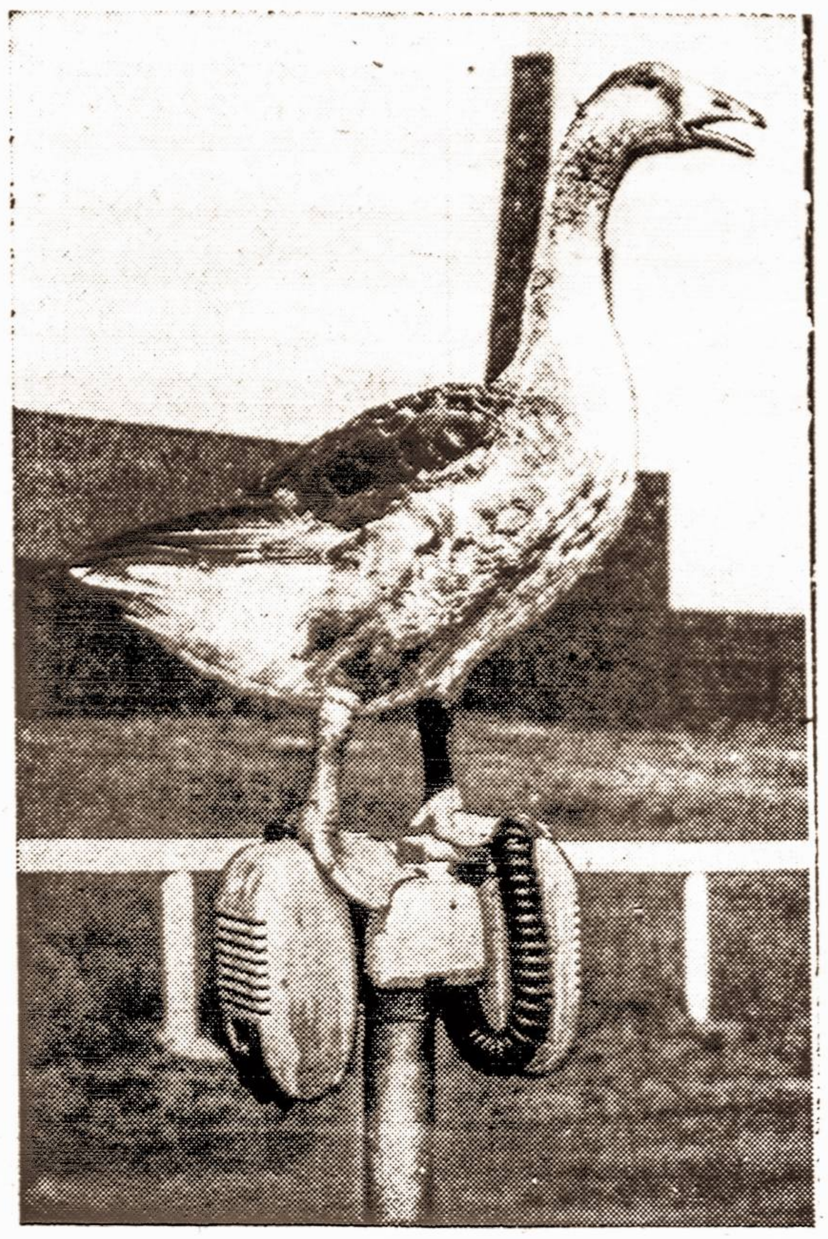

"Mokyta" žąsis žiūri sporto žaidynių

KAI IŠVYKSTI Į ŽALIUOJANČIĄ GIRIĄ....

Kai iš dundančios dirbtuvės, triukšmingo miesto, pasitrauki į kalnus, žaliuojančią giria, kai sėdi ant akmens prie srovenančios upelio, kitais žodžiais, kai lieki vienas, tavo mintys nerimsta. Jos bėga į praeitį, į jaunystės dienas, į veiksmo laikus, arba sukasi čia pat aplink tave ir stato jau įvairius klausimus:

Kas sėdėjo ant šito akmens prieš tūkstantį metų ar daugiau? Kokiu būdu čia atsirado šitas tarp kalnų ir uolų upelis? Kaip seni šitie milžiniški medžiai? Kam visi šitie skraidantieji ir nuo šakos ant šakos šokinėjantieji paukšteliai? Ar visa tai b u v o prirengta žmogui, kartu ir lietuviui, — lietuviui, kurio tėvai ir protėviai gyvenę už tūkstančių mylių, nesvajojo, kad jų sūnūs ar prosūniai sėdės ant akmens, kur kadaise gal indėnai sėdėjo.

Ar gamta taip pamilo žmogų, kad visa tai jam prirengė, neprašius? Ar žmogus priklauso gamtai, ar gamta — žmogui? Ar žmogus pažįsta gamtą? Štai vėjelis kutena veidą ir linguoja medžių šakas. Kas jis? Daiktas ar niekas? Sakysime, daiktas, nes jis kai kada ir didelius medžius nulaužia. Niekas, nes aš jo nematau. Prisikimšau pypkę, išsitraukiau iš kišeniaus dėžutę, paspaudžiau ir iš jos iššoko liepsnelė. Kas ji? Daiktas ar niekas? Daiktas, nes ji sunaikina namus, girias, net didmiesčius paverčia pelenais. Kur ji dabar? Kišeniuje jos nėra, ore aš jos nematau. Kas ji, — daiktas ar niekas? Įmerkį kojas į upelį, jos sušlampa, nes upelyje vanduo. Kas jis? Žmogus žino jo sudėtį. Jei gamta atimtų žmogui vandenį, ar jis pasidarytų pakaitalą?

Kokis menkas tu, žmogau, esi prieš gamtą ir kaip mažai tu ją pažįsti! Tu nežinai nei tiek: Kai musė skrajoja tavo kambario palubėje, tai kaip ji skrajoja — aukštyn kojomis, ar apsiverčia tik tada, kai pasiekia lubas? Kodėl balandžiai, vartydamiesi ore, vienas kito nepaliečia, kai skrenda būriu? Tu žinai, kaip pasidaryti lėktuvą, bet nežinai, kaip kai kurie paukščiai, nejudindami sparnų, greičiau skrenda už tavo lėktuvą. Tiesa, tu jau žinai, kad saulė teikia šviesą ir šilumą, bet nežinai, kas teikia t a m s ą ir šaltį. Tu dar labai mažai žinai apie gamtą, bet jau mėgini ją užkariauti...

Aš žinau, tu netiki Dievą, šitos gamtos kūrėją ir jos valdytoją. Bet tavo prigimtis sau sako: klysti, žmogau.

Gal būt šiuo atveju tu nesi kaltas, nes atsižvelgus į tikėjimų skaičių, pasirodo, žmogus dar nepažįsta savo kūrėjo. Jei žmogus Jį pažintų, — būtų vienas tikėjimas ir viena Bažnyčia.

Keistai suriko nepažįstamas paukštis, pažadindamas mane iš svajonių. Pasijutau besėdįs ant akmens, apsiaustas gamtos kūrinių, kurių aš dar nepažįstu.

J. Šiaučiūnas

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate 2½% A Year Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts
Interest starts the first of the month on sums from $25 to $10,000
Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Prilaikykime Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
TREČIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.
IS WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y
Telefonas: EVergreen 4-9293

WAGNER THEATER
KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA
PASAULINĖ KRONIKA
JAUKI KINO TEATRO SALĖ
Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitei
110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
Patogus privažiavimas:
Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613
BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.
AUTOMOBILIAI — NAUJI
SUNKVEŽIMIAI (TROKAI) vartoti

FINANSUOJA BANKAS
Autorizuotas
TAISYMAS FORD DALYS
atstovas
Lietuvis JUOZAS E. HERBAČIAUSKAS, Sav.
110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje. *Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!*

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MEN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).